

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

Oddlužení fyzických osob

Bc. René Vaňousek

© 2020/2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. René Vaňousek

Veřejná správa a regionální rozvoj – k.s. Litoměřice

Název práce

Oddlužení fyzických osob

Název anglicky

The debts of natural persons

Cíle práce

Cílem práce je zjistit, zda dochází k nárůstu návrhů na oddlužení fyzických osob po novele zákona č. 31/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, účinného od 1.6.2019 včetně aktuálního legislativního vývoje. Porovnat žádosti o oddlužení dle časového a geografického hlediska. V závěru porovnat výsledky před novelou a po novele insolvenčního zákona, spolu s uvedením zásad zabraňujícím předlužení.

Metodika

Zpracování teoretických východisek na základě studia odborné literatury a relevantních právních předpisů z oblasti insolvenčního práva. Na základě získaných teoretických poznatků zvolení vhodné metody pro vypracování praktické části práce. Konkrétně se bude jednat o sběr dat, kdy bude porovnán vývoj oddlužení v České republice dle geografického a časového hlediska a zároveň dojde i k popsání problematiky insolvenčního řízení v praxi na konkrétních příkladech. V závěru dojde ke zrekapitulování dopadu legislativního vývoje změn na problematiku oddlužení fyzických osob spolu s návrhy směřujícími k zabránění jejich předlužování.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Dlužník, věřitel, oddlužení, splátkový kalendář, insolvence, insolvenční správce.

Doporučené zdroje informací

KOZÁK, Jan. Insolvenční zákon: komentář. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-578-1.

MARŠÍKOVÁ, Jolana. Insolvenční zákon: ve znění zákona č. 64/2017 Sb. s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy. 3. aktualizované vydání podle stavu právní úpravy k 1.1.2018. Praha: Leges, 2018. Glosátor. ISBN 9788075022578.

zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů

zák. č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

ZELENKA, Jaroslav. Insolvenční zákon: (zákon č. 182/2006 Sb.) : poznámkové vydání s důvodovou zprávou a nařízením Rady ES 1346/2000. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-657-0.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Daniela Světlíková

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 22. 9. 2020

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 21. 10. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 30. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Oddlužení fyzických osob" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob

V Praze dne 30. března 2021

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucí své práce paní JUDr. Daniele Světlíkové za podnětné připomínky, vstřícnost a ochotu při vedení mé diplomové práce.

Oddlužení fyzických osob

Abstrakt

Hlavním tématem diplomové práce byla insolvence s důrazem na institut oddlužení (osobní bankrot), vztahující se k platné novele insolvenčního zákona spolu s upozorněním na připravovanou změnou transpoziční novely insolvenčního zákona, která by měla nabýt účinnosti od 1. 7. 2021. Cílem práce bylo určit, zda dochází k nárůstu návrhů na oddlužení fyzických osob po novele zákona č. 31/2019 Sb. spolu s porovnáním žádostí oddlužení dle časového a geografického hlediska. Teoretická část byla zaměřena na oblast právní úpravy vztahující se k insolvenčnímu a určení podstatných pojmů spolu s vývojem judikatury. Byla objasněna oblast právní úpravy samostatných forem úpadku spolu s jejich průběhem a splněním. Zkoumání vycházejí z informací o jednotlivých dlužnících se věnovala praktická část, přičemž došlo i k srovnání vývoje oddlužení (osobních bankrotů) v České republice v čase dle pohlaví, stáří a místa pobytu dlužníků, přičemž data byla opatřena jak ze statistických dat, tak i vlastním zkoumáním. Pomocí tabulek a grafů došlo k výsledku. V závěru byly porovnány výsledky před a po novele insolvenčního zákona spolu s uvedením zásad zabraňujícím předlužení.

Klíčová slova: dlužník, věřitel, oddlužení, splátkový kalendář, insolvence, insolvenční správce

The debts of natural persons

Abstract

The main topic of this thesis was insolvency with emphasis on the debt relief institution (personal bankruptcy) as related to the current amendment of the Insolvency Act with notice of change of the transposing amendment to the Insolvency Act, which should come in force on 1st July 2021. The purpose of this paper was to determine, whether there is an increase in natural person debt relief proposal in relation to the amendment of the Insolvency Act no. 31/2019 Coll. with comparison of debt relief requests from chronological and geographical viewpoint. The theoretical part is focused legislation related to insolvency and definition of essential terms, as well as on judicature development. A legislation area of separate bankruptcy forms was clarified, including their progress and fulfilment. The practical part is dedicated to examination based on information about individual debtors; comparison of debt relief (personal bankruptcy) development in the Czech Republic included gender, age and residence of the debtors with data coming both from statistics and personal research. Result was reached using tables and diagrams. In the conclusion, the results from before and after of the Insolvency Act were compared, including stating of principles for over-indebtedness prevention.

Keywords: Debtor, Creditor, Debt Relief, Repayment Schedule, Insolvency, Insolvency Administrator

Obsah

1 Úvod	11
2 Cíl práce a metodika	13
2.1. Cíl práce	13
2.2. Metodika	13
3 Teoretická východiska	14
3.1. Novela insolvenčního zákona z roku 2019	15
3.2 Pojem úpadek	20
3.2.1 Platební neschopnost	20
3.2.2 Předlužení	21
3.2.3 Hrozící úpadek.....	21
3.3 Způsoby řešení úpadku	22
3.3.1 Konkurs	22
3.3.2 Reorganizace	23
3.3.3 Oddlužení	24
3.3.4 Zvláštní způsob řešení úpadku	25
3.4 Průběh oddlužení.....	25
3.4.1 Návrh na povolení oddlužení.....	25
3.4.1.1 Zpětvzetí	27
3.4.1.2 Zamítnutí.....	27
3.4.2 Návrh na povolení oddlužení manželů	28
3.4.3 Uplatňování pohledávek	30
3.4.4 Rozhodnutí o povolení oddlužení.....	32
3.5 Způsoby oddlužení	33
3.5.1 Zpeněžením majetkové podstaty	34
3.5.2 Splátkovým kalendářem se zpeněžením majetkové podstaty	36
3.5.2.1 Prodloužení oddlužení	39
3.5.2.2 Přerušování oddlužení.....	39
3.6 Splnění oddlužení.....	40
3.6.1 Osvobození dlužníka od dluhů	41
3.6.2 Odejmutí a zánik osvobození	42
3.7 Zvláštní opatření k plnění splátkového kalendáře.....	42
4 Vlastní práce	43
4.1 Splnění oddlužení v plné výši 100 % přihlášených závazků	43
4.1.1 Shrnutí příkladu splnění oddlužení v plné výši	45

4.2 Zastavení insolvenčního návrhu na povolení oddlužení	46
4.2.1 Shrnutí příkladu zastavení insolvenčního návrhu.....	47
4.3 Zrušení oddlužení pro neplnění splátkového kalendáře.....	47
4.3.1 Shrnutí zrušení oddlužení pro neplnění splátkového kalendáře	48
4.4 Splnění oddlužení zpeněžením majetkové podstaty	49
4.4.1 Shrnutí splněním oddlužení zpeněžením majetkové podstaty.....	50
5 Výsledky	52
5.1 Vývoj oddlužení v letech 2017–2019	52
5.2 Demografické složení dlužníků.....	57
5.2.1. Analýza vybraných dlužníků podle pohlaví	58
5.2.2. Analýza vybraných dlužníků podle věku	63
5.3. Meziroční srovnání oddlužení za období 13 let	67
6. Závěr	69
7. Seznam použitých zdrojů	74
7.1 Knižní zdroje.....	74
7.2 Internetové zdroje.....	74
7.3 Právní předpisy.....	76

Seznam obrázků

Graf 1 - Vývoj počtu návrhů na osobní bankrot a osobních bankrotů.....	52
Graf 2 - Vývoj počtu návrhů na bankrot a bankrot fyzických osob podnikatelů.....	53
Graf 3 - Zastoupení mužů a žen u návrhů na povolení oddlužení u Městského soudu v Praze před novelou insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.....	58
Graf 4 - Zastoupení mužů a žen u návrhů na povolení oddlužení u Městského soudu v Praze po novele insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.....	59
Graf 5 - Zastoupení mužů a žen u návrhů na povolení oddlužení u Krajského soudu v Ústí nad Labem před novelou insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.....	60
Graf 6 - Zastoupení mužů a žen u návrhů na povolení oddlužení u Krajského soudu v Ústí nad Labem po novele insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.....	60
Graf 7 - Zastoupení mužů a žen u návrhů na povolení oddlužení u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec před novelou insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.....	61
Graf 8 - Zastoupení mužů a žen u návrhů na povolení oddlužení u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec po novele insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.	62
Graf 9 - Věková struktura žadatelů návrhů na povolení oddlužení u Městského soudu v Praze před novelou insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.....	63
Graf 10 - Věková struktura žadatelů návrhů na povolení oddlužení u Městského soudu v Praze po novele insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.....	63
Graf 11 - Věková struktura žadatelů návrhů na povolení oddlužení u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec před novelou insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.	64
Graf 12 - Věková struktura žadatelů návrhů na povolení oddlužení u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec po novele insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.....	65

Graf 13 Věková struktura žadatelů návrhů na povolení oddlužení u Krajského soudu v Ústí nad Labem před novelou insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.....	66
Graf 14 - Věková struktura žadatelů návrhů na povolení oddlužení u Krajského soudu v Ústí nad Labem po novele insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.	66
Graf 15 - Vývoj oddlužení v letech 2008 - 2020	67

Seznam tabulek

Tabulka 1- Oddlužení schválená splátkovým kalendářem	54
Tabulka 2 - Oddlužení schválená zpeněžením majetkové podstaty	54
Tabulka 3 - Přehled úspěšnosti uspokojení pohledávek 2017	55
Tabulka 4 - Přehled úspěšnosti uspokojení pohledávek 2018	55
Tabulka 5 - Přehled úspěšnosti uspokojení pohledávek 2019	55
Tabulka 6 - Přehled zrušených schválených oddlužení	56
Tabulka 7 - Přehled dosud splněných oddlužení	57
Tabulka 8 - Přehled podaných návrhů na oddlužení - starobní důchodci.....	58

Seznam použitých zkratek

§ - paragraf

Sb. – Sbírka

č. – číslo

ust. – ustanovení

odst. – odstavec

% - procenta

IZ – Insolvenční zákon

1 Úvod

Pro svou práci jsem si vybral téma oddlužení dle insolvenčního zákona. Téma je mi blízké, neboť v současné době pracuji na pozici vyššího soudního úředníka na Městském soude v Praze. Zadlužování fyzických osob je dlouhodobý tíživý celospolečenský, ale troufám si tvrdit, že i světový problém. Má dopad do ekonomické i osobnostní sféry zadlužených jedinců, ale i do ekonomické sféry celé společnosti. Každá země řeší tento problém jiným způsobem. V České republice se statisíce lidí dostali do exekucí. Není výjimkou, že jeden člověk má exekucí několik, dokonce i několik desítek. Zdárně se z exekucí dostane pouze zlomek dlužníků. Dle původního zákona o konkurzu a vyrovnání č. 328/1991 Sb. (ZKV), který byl účinný od 16. 8. 1991 do 31. 12. 2007 problematiku zadlužení fyzických osob uspokojivě neřešil. Konkurzem mohly projít pouze podnikající fyzické osoby, kterým se zpeněžil všechen majetek spolu se zabavitelnými příjmy, ale nedosáhl osvobození od placení zbylých pohledávek, neboť konkurz byl institut pouze likvidační; sanační institut v ZKV absentoval.

Řešení neuspokojivé finanční situace dlužníka sanačním způsobem – oddlužením neboli osobním bankrotem, je možné již od 1. 1. 2008, kdy nabyl účinnosti zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) ve znění pozdějších předpisů (dále jen „IZ“). Toto téma je neustále aktuální, a to i s ohledem na transpoziční novelu insolvenčního zákona, která nabude účinnosti od 1. 7. 2021.

Tato diplomová práce se věnuje tématu oddlužení fyzických osob, a to v souvislosti se změnami, které přinesly poslední novely insolvenčního zákona. Nejdůležitějšími novelami byly: zákon č. 294/2013 Sb. (velká revizní novela), zákon č. 64/2017 Sb. a zákon č. 31/2019 Sb. Ve své práci se zabývám zejména konkrétními změnami, souvisejícími s novelou zákona č. 31/2019 Sb. účinnou od 1. 6. 2019.

Počet zadlužených osob neustále stoupá, neboť lidé si neustále půjčují peníze, a to hlavně na věci, které k životu nutně nepotřebují (např. vidina dovolené, nákup moderního spotřebního zboží, to vše vítězí nad zdravým rozumem). Většina z nich nemá pouze jeden dluh, a tak se svou neznalostí, nezodpovědností a lehkovážností dostávají do tzv. dluhové pasti (tj. výše dluhu neklesá, ale neustále roste), a tato situace je umocněna jejich neznalostí práva v naději, že se dluh promlčí, či ze strachu z exekutorů a reakce jejich bližních. Pak ukončí komunikaci s věřitelem, anebo si vezmou další půjčku za horších podmínek, aby splatili staré dluhy, atd. Následně většina z těchto dlužníků skončí

v exekuci, kde se dluhy dále zvětšují o odměnu exekutora a náklady exekučního řízení. Ani srážka ze mzdy dlužníka, tak nepostačuje k úhradě dluhu, neboť většinou dochází k úhradě úroků a na jistinu již není ničeho hrazeno a dlužník je tak odsouzen k celoživotnímu splácení svých dluhů, a to bez vidiny zlepšení své finanční a životní situace. Jiná je situace u lidí, kteří se např. při úrazu, nemoci, ztráty zaměstnání atd., dostanou, a to ne vlastní vinou, do situace, kdy nejsou schopni hradit své závazky řádně a včas. Pro osoby, které chtějí svou finanční situaci řešit, je tu právě institut oddlužení, který umožňuje dlužníkům za splnění určitých podmínek zbavit se svých dluhů.

Majetní dlužníci vlastníci nemovitosti mohou nabídnout oproti půjčce záruku nemovitostí a zatížit tím nemovitost dlužníka zástavním právem. Tito věřitelé jsou nazýváni zajištěnými, neboť jejich pohledávka je kryta zajištěným majetkem dlužníka, jehož zpeněžením může být pohledávka uspokojována. Naopak nezajištění věřitelé takového majetku nemají. Jejich pohledávky mohou být uspokojovány ze zpeněžení nezajištěného majetku anebo ze zabavitelné výše příjmů dlužníka. Do 31. 5. 2019 existovaly dva způsoby oddlužení, a to splátkovým kalendářem nebo zpeněžením majetkové podstaty, od 1. 6. 2019 jsou též dva způsoby, a to splátkovým kalendářem se zpeněžením majetkové podstaty nebo zpeněžením majetkové podstaty.

K tomu v současné době však přistupuje jedinečný faktor celospolečenské situace spojený s pandemií Covid, kdy si lidé půjčují peníze i na základní životní potřeby, pokud se jim nezdaří získat některou z podpor či grantů. Kupříkladu si naplánovali a zaplatili dovolenou, avšak v rozporu se zákonem Lex voucher dle ust. § 4 zák. č. 185/2020 Sb. nedosáhli na žádnou z kompenzací. Jelikož studuji obor veřejná správa a regionální rozvoj dokážu posoudit, jak tíživý je problém zadlužení lidí ve společnosti. S problematikou zadlužení osob může pracovat statistika, ekonomické plánování atd.

2 Cíl práce a metodika

2.1. Cíl práce

Cílem práce je zjistit, zda dochází k nárůstu návrhů na oddlužení fyzických osob po novele zákona č. 31/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, účinného od 1. 6. 2019 včetně aktuálního legislativního vývoje. Porovnat žádosti oddlužení dle časového a geografického hlediska. V závěru porovnat výsledky před novelou a po novele insolvenčního zákona spolu s uvedením zásad zabraňujícím předlužení.

2.2. Metodika

Teoretická část bude zaměřena na právní úpravu týkající se insolvenčního zákona včetně vymezení důležitých pojmů spolu s vývojem judikatury. Nejdříve dojde k objasnění insolvenčního zákona č. 182/2006 Sb. spolu s jeho poslední významnou novelou zákona č. 31/2019 Sb. účinnou od 1. 6. 2019.

Dále dojde k nastínění pojmu úpadku spolu se způsoby jeho řešení a s podrobnou specifikací účastníků insolvenčního řízení při řešení úpadku oddlužením. Hlavní důraz teoretické části bude věnován průběhu oddlužení s objasněním jednotlivých fází jeho procesu – od povolení oddlužení, po schválení jednoho ze dvou uvedených způsobu oddlužení, a to zpeněžením majetkové podstaty nebo plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty. Závěrečnou část teoretické části bude uzavírat skončení oddlužení osvobozením či neosvobozením od placení zbylých peněžních závazků.

Praktická část se bude věnovat konkrétnímu šetření vycházejícímu z informací o jednotlivých dlužnících. Ne čtyřech náhodně vybraných modelových příkladech budou popsány výhody a nevýhody oddlužení. Z důvodu ochrany osobních údajů budou příklady anonymizovány a to tak, že u každého příkladu bude uveden den zahájení, soud, u kterého bylo řízení vedeno a spisová značka konkrétního řízení. Dva příklady se budou vztahovat k oddlužení po novele insolvenčního zákona (splnění oddlužení v plné výši 100 % přihlášených pohledávek a zastavení insolvenčního návrhu na povolení oddlužení) a dva se budou vztahovat k oddlužení před novelou insolvenčního zákona (zrušení oddlužení pro neplnění splátkového kalendáře a splněním oddlužení zpeněžením majetkové podstaty).

Další praktická část bude věnována oddlužení po novele insolvenčního zákona v České republice dle časového a geografického hlediska. Vlastním zkoumáním statistických dat z insolvenčního rejstříku za roky 2017 až 2019 dojde k vyhotovení rozboru celkově podaných insolvenčních návrhů a jejich schválení (zpeněžením majetkové podstaty nebo splátkovým kalendářem), zrušení schválených oddlužení a také splnění s odlišením na příslušné kraje, přičemž dojde i k porovnání úspěšnosti uspokojení pohledávek za roky 2017 až 2019. Vlastním zkoumáním dojde také k porovnání návrhů na oddlužení starobními důchodci a k porovnání dlužníků dle věku a pohlaví za roky 2018 až 2020 (tj. před novelou a po novele insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.). Jelikož o uvedeném rozdělení neexistuje zvláště uvedená statistika, dojde k porovnání dle dat opatřených vlastním zkoumáním z insolvenčního rejstříku. Konkrétní šetření bude provedeno na dlužnících vedených u Krajského soudu v Ústí nad Labem, Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec a Městského soudu v Praze, a to u návrhů na povolení oddlužení. O tomto rozdělení budou vyhotoveny příslušné grafy.

Dojde k uvedení celkového pohledu na oddlužení (osobního bankrotu) za období třinácti let trvání insolvenčního zákona. V závěru dojde ke zrekapitulování dopadu legislativního vývoje změn na problematiku oddlužení fyzických osob spolu s návrhy směřujícími k zabránění jejich předlužování.

3 Teoretická východiska

Pokud se občan nebo společnost dostane do ekonomických potíží, hovoříme o tzv. úpadku, krachu, bankrotu atd. Insolvence znamená neschopnost splnit peněžité závazky. Na našem území má úpadkové právo dlouhodobou tradici. První úvaha na utvoření konkursního řádu pochází již z poloviny 30. let 18. století sjednocující české a rakouské právo. Mezi významné dokumenty řadíme obecný konkursní řád josefinský z roku 1781 a neméně významným se stala tzv. Sommarugova osnova z roku 1848, která byla podkladem konkursního řádu. Počátkem 20. století došlo k reformě konkursního práva a byl zaveden řád konkursní, vyrovnávací a odpůrcí (císařské nařízení č. 337/1914). Recepční zákon č. 11/1918 Sb., který převzal rakouský a uherský konkursní řád. Dále následoval zákon z roku 1931, který byl v roce 1951 zrušen novým občanským soudním řádem. Po více než 40 letech bylo opět zavedeno konkursní a vyrovnávací řízení zákon č. 328/1991,

o konkursu a vyrovnání, který byl nahrazen insolvenčním zákonem o úpadku a způsobu jeho řešení č. 182/2006 Sb.¹

3.1. Novela insolvenčního zákona z roku 2019

České insolvenční právo prezentované zákonem č. 182/2006 Sb. o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) (dále též jen „IZ“), které nabylo účinnosti od 1. 1. 2008, nabývá významných změn, a to především v oblasti oddlužení. I když zákon byl již několikrát novelizován, tak další aktuální novela vstoupí v účinnost dne 1. 7. 2021. Tato novela by měla transponovat pravidla směrnice o restrukturalizaci a insolvenci upravující oddlužení fyzických osob. Hlavní změna spočívá ve zkrácení délky oddlužení z dosavadních 5 let na 3 roky (tj. sjednocení tříleté doby oddlužení), pro všechna řízení zahájena po účinnosti zákona, a to bez ohledu na to, zda jde o podnikající či nepodnikající fyzické osoby.²

Novela insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb. (účinná od 1. 9. 2019), kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb. o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) přinesla významnou změnu oproti dosavadní úpravě, a to ke zpřístupnění oddlužení širšímu okruhu osob.

Dle právní úpravy účinné do přijetí této novely se mohly oddlužit pouze osoby, které prokázaly, že v následujících 5 letech splatí minimálně 30 % pohledávek svých nezajištěných věřitelů. Tento princip byl zrušen ve prospěch dlužníka. Nově novela insolvenčního zákona zavedla minimální měsíční splátku v zákonem stanovené výši u dlužníka (bez vyživovací povinnosti) ve výši 2 178 Kč (tj. na hotové výdaje a odměnu insolvenčního správce částku 1 089 Kč a 1 089 Kč na splácení pohledávek přihlášených věřitelů) s tím, že pokud osoba nebude moci měsíčně splácet uvedenou částku, oddlužení schváleno nebude. Před novelou tak dlužník musel splnit minimální 30% hranici

¹ KOZÁK, J., ČUJAN, R., HAŠOVÁ, K., SIGMUND, A., VESELÝ, P., ZRŮST, L. *Insolvence prakticky. Oddlužení*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, str. 1-5. ISBN 978-80-7598-295-7

² Tiskové zprávy – Portál justice. *Aktuality – Portál justice* [online]. Copyright ©2017 Ministerstvo spravedlnosti České republiky [cit. 14.01.2021]. Dostupné z: <https://justice.cz/web/msp/tiskove-zpravy?clanek=ministerstvo-spravedlnosti-prinasi-prehled-novinek-v-oblasti-prava-v-roce-2021>

uspokojení závazků nezajištěných věřitelů, aby došlo k jeho osvobození od placení zbylých pohledávek.³

Novela rozšířila varianty oddlužení z hlediska jeho trvání a to takto:

- 5 let – standartní doba oddlužení
- 3 roky – zkrácena doba oddlužení: a) při splacení alespoň 60 % závazků
b) starobní důchodci a invalidní osoby II. a III. stupně
(bez jakékoliv hranice plnění, avšak pouze jednou za život)⁴

V souvislosti s délkou insolvenčního řízení je vhodné poznamenat dva nové instituty, a to přerušení a prodloužení průběhu oddlužení.

Možnost přerušení může navrhnout dlužník nebo insolvenční správce, a to pouze z důležitých důvodů. K přerušení oddlužení může dojít až na 1 rok s tím, že tato doba nebude započítána do doby nutné pro oddlužení. Dlužníkovi tak odpadnou některé povinnosti, např. povinnost splácení, avšak povinnost nezamlčovat žádný příjem musí dlužník nadále i v době přerušení plnit. Nicméně institut přerušení může být využit pouze jednou.

O prodloužení může požádat jenom dlužník, a to pouze z důležitých důvodů. Doba prodloužení je určena maximálně na 6 měsíců. Je to zaměřeno na situace, kdy dlužník není schopen v zamýšlené době splnit oddlužení, avšak k hranici 60 % v rámci oddlužení na 3 roky nebo k hranici 30 % v rámci oddlužení na 5 let se přiblíží. Dlužník tak v prodloužené délce vymezené hranice dosáhne, oddlužení tak nebude zmařeno a bude tak osvobozen od placení zbylých pohledávek – viz § 414 a násl. IZ.

Před novelou bylo možné realizovat oddlužení následujícími 3 způsoby: oddlužení plněním splátkového kalendáře, oddlužení zpeněžením majetkové podstaty nebo oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty. Po novele je možné realizovat 2 způsoby oddlužení, a to oddlužení zpeněžením majetkové podstaty nebo

³ Novela zákona o úpadku a způsobech jeho řešení | epravo.cz. *EPRAVO.CZ – Váš průvodce právem – Sbirka zákonů, judikatura, právo* [online]. Copyright © EPRAVO.CZ [cit. 14.01.2021]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/novela-zakona-o-upadku-a-zpusobech-jeho-reseni-110351.html>

⁴ Související právní předpisy. *Poradna při finanční tísni, o.p.s – oddlužení, osobní bankrot, insolvence* [online]. Copyright © 2015 [cit. 14.01.2021]. Dostupné z: https://www.financnitisen.cz/legislativni_zmeny.php

oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty. Existuje výjimka z tohoto pravidla, a to v případě, když ze zprávy pro oddlužení bude vyplývat, že by se zpeněžením takového majetku nedosáhlo uspokojení věřitelů. Dále dlužník není povinen odevzdat ke zpeněžení své obydlí a majetek, který nabyl během insolvenčního řízení poté, co nastaly účinky schváleného oddlužení. Uvedené se bude aplikovat zejména na movité věci, neboť nemovité věci ve vlastnictví dlužníka, jsou ve většině případů zajištěny ve prospěch zajištěných věřitelů.

Novela zákona také vymezila podmínky, na základě, níž nebude oddlužení schváleno a insolvenční návrh tak bude zamítnut. K zamítnutí návrhu na povolení oddlužení tak dojde buď za předpokladu, že dlužník byl již dříve osvobozen od placení pohledávek (tj. před méně než 10 lety) nebo pokud bylo oddlužení zamítnuto (neschváleno, zrušeno) pro nepoctivý záměr dlužníka v posledních 5 letech. Dále dojde k zamítnutí návrhu na povolení oddlužení i v případě, že dlužník vzal svůj předchozí návrh na povolení oddlužení zpět, a to v posledních 3 měsících. Z uvedených případů existuje výjimka zvláštního zřetele hodná, a to v případě, pokud se dlužník zavázal z ospravedlnitelného důvodu nebo jestliže existuje výrazný nepoměr mezi výší dluhu a poskytnutého plnění. Hodnocení individuálních případů, ale bude záviset na úvaze insolvenčního soudu, který o uvedených případech bude rozhodovat.

I návrh na povolení oddlužení byl dotčen novelou insolvenčního zákona, a to ve smyslu usnadnění a zefektivnění sepisování návrhu, aby se tak upoutala pozornost oprávněných osob k sepisům návrhů, i když odměna za uvedené zůstala stejná (tj. odměna za sepis návrhu na povolení oddlužení za jednoho dlužníka 4 000 Kč bez DPH a odměna 6 000 Kč bez DPH, v případě společného oddlužení manželů), jakož i výše osob oprávněných sepsat insolvenční návrh (viz § 390a IZ). Jelikož se odměna uplatňuje v rámci insolvenčního řízení jako pohledávka postavená na roveň za majetkovou podstatou, oprávněná osoba nemá žádné právo žádat plnění od dlužníka i před zahájením insolvenčního řízení. Novela tak ukotvila podmínku, že nikdo není oprávněn za úplatu či jiné zvýhodnění opatřit, zprostředkovat nebo poskytnout obstarání či zprostředkování sepisu a podání návrhu na povolení oddlužení.

Před účinností novely návrh na povolení oddlužení musel zahrnovat seznam všech závazků dlužníka a listiny dokládající příjem dlužníka za poslední 3 roky spolu s výpočtem příjmů na následujících 5 let. Po novele postačí, pokud dlužník prokáže, že se nachází v úpadku či

hrozícím úpadku (tj musí osvědčit existenci alespoň 2 svých věřitelů a s tím souvisejících pohledávek). Listiny, které zahrnují příjem dlužníka byly za obě časové období zkráceny a to tak, že dlužník musí doložit listiny, které zahrnují údaje o příjmech dlužníka za posledních 12 měsíců spolu s výpočtem příjmů na následujících 12 měsíců. Jelikož v rámci oddlužení odpadla podmínka splnění alespoň minimální hranice 30 % pohledávek nezajištěných věřitelů, není již nutné dokládat smlouvy o důchodu nebo darovací smlouvy s úředně ověřeným podpisem.

Další významná změna novely insolvenčního zákona se týká oddlužení podnikající fyzické osoby, kdy došlo ke sjednocení postojů k průběhu insolvenčního řízení podnikatele, neboť před novelou každý soud přistupoval k této situaci rozdílně. Princip je založen na tzv. zálohové splátce (na návrh insolvenčního správce, přičemž její výše je stanovena insolvenčním zákonem a dalšími zákony), kterou musí podnikatel v rámci oddlužení platit nezajištěným věřitelům. Na konci každého zdaňovacího období musí dlužník předložit insolvenčnímu správci účetní doklady, podle kterých insolvenční správce určí tzv. referenční srážku. Dle propočtu zálohových a referenčních srážek, tak může nastat situace, kdy dlužníku vznikne povinnost uhradit nedoplatek v určité výši nebo splátky budou v takové výši, že dlužníku vznikne přeplatek. V případě vzniku přeplatku, tento nebude dlužníku vrácen, ale může dojít k poklesu zálohové splátky na další období.

V neposlední řadě došlo k velké změně pro věřitele ohledně přihlášení pohledávek, kdy z původních 30 dnů ode dne rozhodnutí o úpadku, jim byla tato lhůta prodloužena na 2 měsíce. Nevýhodou pro věřitele je rozšíření skupiny, tzv. podřízených pohledávek, kdy se za ně nově pokládají i úroky, úroky z prodlení či smluvní pokuta, a to ve výši, ve které v souhrnu převyšují výši jistiny přihlášené pohledávky k okamžiku jejího vzniku. Ve většině případů tak bude docházet k situacím, kdy se toto příslušenství nebude vůbec uspokojovat. Nově má také dlužník právo popírat pohledávku nejen nezajištěného věřitele, ale i toho zajištěného.⁵

⁵ Novela zákona o úpadku a způsobech jeho řešení | epravo.cz. *EPRAVO.CZ – Váš průvodce právem - Sbíрка zákonů, judikatura, právo* [online]. Copyright © EPRAVO.CZ [cit. 14.01.2021]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/novela-zakona-o-upadku-a-zpusobech-jeho-reseni-110351.html>

Základní pojmy

Insolvenční rejstřík – jedná se o primární informační zdroj o insolvenčních řízeních vedených v České republice, který funguje od roku 2008 a spravuje jej Ministerstvo spravedlnosti ČR. Je veřejně přístupný na internetové adrese <https://isir.justice.cz/>. Zahrnuje nejen seznam dlužníků, ale i seznam insolvenčních správců a digitalizovaný obsah insolvenčních spisů.⁶

Insolvenční soud – je soud, který vede insolvenční řízení dlužníka. V insolvenčním řízení je v prvním stupni věcně příslušným soudem krajský soud. Místní příslušnost krajského soudu je u nepodnikající fyzické osoby v obvodu dlužníkovy bydliště, u podnikající fyzické osoby se jedná obvod, kde má dlužník místo svého podnikání, nemá-li jej, řídí se jeho bydlištěm.

Insolvenční správce – je fyzická nebo právnická osoba (nejčastěji veřejná obchodní společnost), která funkci provádí na základě povolení vydaného Ministerstvem spravedlnosti ČR. Pro každé insolvenční řízení v rozhodnutí o úpadku je určena osoba insolvenčního správce, která je jmenována předsedou insolvenčního soudu ze seznamu insolvenčních správců. Tato osoba vykonává v insolvenčním řízení povinnosti uložené jí zákonem, zvláštními předpisy nebo rozhodnutím insolvenčního soudu.⁷

Přezkumné jednání – je druh soudního jednání, u kterého se dlužník a insolvenční správce vyslovuje k oprávněnosti přihlášených pohledávek do insolvenčního řízení, a to především k jejich pravosti, výši a pořadí. Na rozdíl od konkursu a reorganizace, které se koná před soudem, tak v případě rozhodnutí o úpadku dlužníka a povolení jeho oddlužení, je od 1. 7. 2017 toto jednání nahrazeno osobním jednáním insolvenčního správce s dlužníkem.⁸

⁶ SPRINZ, Petr. *Insolvenční zákon: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2019]. Velké komentáře. Str. 4. ISBN 978-80-7400-753-8.

⁷ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. Pro praxi. Str. 13. ISBN 978-80-7380-766-5.

⁸ Slovníček insolvenčních pojmů – Insolvency – Justice.cz. *Insolvency – Justice.cz* [online]. Copyright © Ministerstvo spravedlnosti ČR 2018 [cit. 15.03.2021]. Dostupné z: <https://insolvency.justice.cz/slovnik-insolvencnich-pojmu/>

Zajištěný věřitel – osoba, jejíž pohledávka za dlužníkem je zajištěna majetkem, který náleží do majetkové podstaty, přičemž se musí jednat o typ zajištění uvedený v komentovaném ustanovení.⁹

Nezajištěný věřitel – osoba, jejíž pohledávka za dlužníkem není zajištěna.¹⁰

Dlužník – osoba (fyzická nebo právnická), která je povinna ze závazkového právního vztahu k plnění vůči věřiteli.

Věřitel – každá osoba (fyzická nebo právnická), která má právo na základě závazkového právního vztahu žádat plnění po dlužníkovi, který má vůči věřiteli sjednanou pohledávku.

3.2 Pojem úpadek

Zásadním pojmem insolvenčního řízení je úpadek. Úpadek se může vyskytovat ve dvou formách, a to ve formě platební neschopnosti nebo předlužení. Pro obě formy je shodná mnohost věřitelů (tj. dlužník musí mít alespoň 2 věřitele). V platební neschopnosti se mohou nacházet jak fyzické, tak i právnické osoby, bez ohledu na to, zda se jedná o podnikatele či nikoliv. Zatímco předlužení může nastat pouze u osob podnikajících (§ 4 odst. 3 IZ).¹¹

3.2.1 Platební neschopnost

Dlužník je v úpadku („platební neschopnosti“), pokud má nejméně dva věřitele, jejichž splatné pohledávky není schopen plnit po dobu delší 30 dnů po lhůtě jejich splatnosti. Neschopnost dlužníka hradit své závazky je objektivní prokazatelnou skutečností, kterou

⁹ SPRINZ, Petr. *Insolvenční zákon: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2019]. Velké komentáře. Str. 5. ISBN 978-80-7400-753-8.

¹⁰ Slovníček insolvenčních pojmů – Insolvency – Justice.cz. *Insolvency – Justice.cz* [online]. Copyright © Ministerstvo spravedlnosti ČR 2018 [cit. 15.03.2021]. Dostupné z: <https://insolvency.justice.cz/slovník-insolvenčních-pojmů/>

¹¹ SPRINZ, Petr. *Insolvenční zákon: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2019]. Velké komentáře. Str. 6-7. ISBN 978-80-7400-753-8.

nelze zaměňovat za pouhou neochotu hradit sporné dluhy.¹² Insolvenční zákon určuje čtyři vyvratitelné domněnky dlužníkovi platební neschopnosti, a to:

- a) zastavení plateb podstatné části závazků
- b) neplnění závazků po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti
- c) nemožnost dosáhnout uspokojení závazků exekucí nebo výkonem rozhodnutí
- d) nedodržení povinnosti předložit seznamy¹³ (seznam majetku, seznam závazků – pokud se nejedná o návrh na povolení oddlužení, seznam zaměstnanců, listiny dokládající úpadek nebo hrozící úpadek.)¹⁴

3.2.2 Předlužení

Úpadek ve formě předlužení může nastat pouze u osob podnikajících (tj. právnických nebo fyzických osob – podnikatelů). Shodně jako u platební neschopnosti, i zde je nutná podmínka mnohosti věřitelů. O předlužení se jedná, pokud souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu jeho majetku.¹⁵

3.2.3 Hrozící úpadek

Hrozícího úpadku se může dovolat, kterýkoli dlužník, jenž je fyzickou nebo právnickou osobou, který nebude objektivně schopen řádně a včas (tj. v budoucnu) splnit podstatnou část svých peněžitých závazků. Aktivní legitimaci k podání insolvenčního návrhu má pouze dlužník (§ 97 odst. 2 IZ). Hrozící úpadek má zejména význam pro dlužníkovu reorganizaci (§ 316 a násl. IZ).¹⁶ Dlužník, který zhodnotí svou budoucí platební neschopnost, může začít řešit svou situaci ještě v příhodnější době, kdy může využít dříve insolvenčního řízení. Dle kontroly insolvenčního rejstříku vyplývá, že většina dlužníků řeší svou platební neschopnost, až v momentě, kdy nastala.

¹² MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční zákon: ve znění zákona č. 64/2017 Sb. s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. aktualizované vydání podle stavu právní úpravy k 1.1.2018. Praha: Leges, 2018. Glosátor. Str. 6-7. ISBN 978-80-7502-257-8.

¹³ SPRINZ, Petr. *Insolvenční zákon: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2019]. Velké komentáře. Str. 13. ISBN 978-80-7400-753-8.

¹⁴ zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, HLAVA IV, Projednání úpadku a rozhodnutí o něm, § 104 odst. 1

¹⁵ KOZÁK, J., ČUJAN, R., HAŠOVÁ, K., SIGMUND, A., VESELÝ, P., ZRŮST, L. *Insolvenční prakticky. Oddlužení*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, str. 17. ISBN 978-80-7598-295-7

¹⁶ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční zákon: ve znění zákona č. 64/2017 Sb. s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. aktualizované vydání podle stavu právní úpravy k 1.1.2018. Praha: Leges, 2018. Glosátor. Str. 9. ISBN 978-80-7502-257-8

3.3 Způsoby řešení úpadku

3.3.1 Konkurs

Konkurs je jedním ze způsobů řešení úpadku, který spočívá ve zpeněžení majetkové podstaty (tedy majetku, který dlužník nabyt před prohlášením konkursu nebo v jeho průběhu) dlužníka a následném poměrném uspokojení zjištěných pohledávek věřitelů. Konkurs může být nejen původním způsobem řešení úpadku, ale i pozdějším, kdy do konkursu může být změněna reorganizace a oddlužení. U konkursu neuspokojené závazky obecně nezanikají, což je patrné především u dlužníků fyzických osob, neboť právnické osoby po zrušení konkursu zaniknou, a tak i neuspokojené pohledávky, krom zajištěných (§ 311 IZ).¹⁷ Konkurs je tak způsob řešení úpadku likvidační, nikoli sanační.

Prohlášením konkursu přichází dlužník o možnost disponovat se svým majetkem, který tvoří majetkovou podstatu. Tato práva a povinnosti přechází na insolvenčního správce.¹⁸

*„Účinky prohlášení konkursu nastávají okamžikem zveřejnění rozhodnutí o prohlášení konkursu v insolvenčním rejstříku“*¹⁹

Tento majetek je insolvenčním správcem prodán a výtěžek získaný jeho prodejem je poměrně rozdělen mezi věřitele s přihlášenými a zjištěnými pohledávkami.

Konkurs může být u dlužníka (obchodní společnosti) zrušen buď po splnění rozvrhového usnesení anebo zrušením konkursu pro nedostatek majetku, a v případě, že dlužník nemá žádný majetek, likvidace takto zrušené obchodní společnosti se nevyžaduje. Výše uvedená rozhodnutí insolvenčního soudu o zrušení konkursu jsou podkladem pro výmaz obchodní společnosti z obchodního rejstříku a spolu s tím, tak zanikají neuspokojené pohledávky nebo neuspokojené části pohledávek věřitelů. Uvedené neplatí v případě, kdy se věřitel může domáhat uspokojení pohledávky po třetích osobách ze zajištění (např. ručitelích, spoludlužnících).

Na majetek dlužníka (fyzické osoby) je prohlášen konkurs, pokud tento nesplňuje podmínky pro schválení oddlužení. Po skončení konkursního řízení, pokud nedojde

¹⁷ SPRINZ, Petr. *Insolvenční zákon: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2019]. Velké komentáře. Str. 677. ISBN 978-80-7400-753-8.

¹⁸ Poradce 1/2020 – *Insolvenční zákon po novele s komentářem*. (Mgr. Hana Boulová, Mgr. Petr Taranda) Český Těšín: Poradce s.r.o., 2019, Str. 160. ISSN 1211-2437

¹⁹ zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, HLAVA I, Konkurs, § 245 odst. 1

k úhradě pohledávek věřitelů v plné výši, tyto nezanikají a věřitelé mohou tak své neuhrazené pohledávky nadále po dlužníkovi vymáhat, a to včetně nově přirostlých úroků (např. prostřednictvím exekuce). Konkurs úpadkovou situaci dlužníka, který nemá dostatek majetku k uspokojení svých věřitelů, dostatečně neřeší.²⁰

Zvláštní případ konkursu je tzv. nepatrný konkurs, který umožňuje v majetkově poměrně jednoduchých případech podstatně zjednodušit řízení. Jedná se o dva případy, kdy dlužníkem je fyzická osoba – nepodnikatel nebo dlužník podnikatel (bez ohledu na to, zda se jedná o fyzickou nebo právnickou osobu), jehož celkový obrat za poslední účetní období předcházející prohlášení konkursu nepřesáhl 2 milióny Kč a současně nemá více než 50 věřitelů (uvedené podmínky musí být splněny kumulativně).²¹

3.3.2 Reorganizace

Reorganizace na rozdíl od konkursu je naopak sanačním způsobem řešení úpadku nebo hrozícího úpadku dlužníka, a tudíž by neměla v konečném následku směřovat k ukončení podnikatelské činnosti dlužníka (likvidaci). Jedná se o postupné uspokojování závazků věřitelů při udržení provozu dlužníkovy podniku, zabezpečené opatřeními k ozdravení hospodaření jeho podniku podle soudem schváleného reorganizačního plánu.²²

„Reorganizace není přípustná, je-li dlužníkem fyzická osoba, která není podnikatelem a nemá podnik.“²³

Reorganizace je určena pouze pro podnikající fyzickou nebo právnickou osobu, a to za předpokladu, že souhrnný obrat dlužníka za poslední účetní období předcházející insolvenčnímu návrhu dosáhl alespoň 50 milionů Kč nebo pokud má dlužník v zaměstnaneckém poměru nejméně 50 zaměstnanců. Uvedené podmínky nemusí být splněny současně, postačí splnění pouze jedné z nich.²⁴

²⁰ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. Pro praxi. Str. 158-159. ISBN 978-80-7380-766-5.

²¹ SPRINZ, Petr. *Insolvenční zákon: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2019]. Velké komentáře. Str. 793-794. ISBN 978-80-7400-753-8.

²² Poradce 1/2020 – *Insolvenční zákon po novele s komentářem*. (Mgr. Hana Boulová, Mgr. Petr Taranda) Český Těšín: Poradce s.r.o., 2019, Str. 222-223. ISSN 1211-2437

²³ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 6. 2015 sp. zn. 29 NSČR 50/2013

²⁴ Poradce 1/2020 – *Insolvenční zákon po novele s komentářem*. (Mgr. Hana Boulová, Mgr. Petr Taranda) Český Těšín: Poradce s.r.o., 2019, Str. 223-224. ISSN 1211-2437

„Reorganizace není přípustná, je-li dlužníkem právnická osoba v likvidaci, obchodník s cennými papíry nebo osoba oprávněná k obchodování na komoditní burze podle zvláštního právního předpisu“²⁵ Touto formou se pravděpodobně zákonodárce snaží, vyloučit část podnikatelských subjektů, u kterých nepředpokládá, že by reorganizace mohla splnit svůj cíl.

Kromě výše uvedené reorganizace insolvenční zákon umožňuje řešení úpadku reorganizace i u tzv. „drobného podnikatele“, jehož roční úhrn čistého obratu za poslední účetní období je nižší než 50 milionů Kč nebo, který má v pracovním poměru méně než 50 zaměstnanců. Jedná se o rychlejší a efektivnější formu tzv. předjednanou (předschválenou) reorganizaci dle § 148 odst. 2 IZ, na které se dlužník a jeho nejvýznamnější věřitelé domluví předem (tj. před zahájením insolvenčního řízení).²⁶

3.3.3 Oddlužení

Oddlužení (neboli „osobní bankrot“) je jedním se sanačních způsobů řešení úpadku dlužníka, jenž má za cíl vyrovnat majetkové vztahy dotčených osob. Je povoleno pro fyzickou osobu, která nemá dluhy z podnikání a právnickou osobu nepodnikatele, který nemá dluhy z podnikání. Oddlužit se může i OSVČ, která má dluhy spotřebitelského charakteru i osoba, která má dluhy z podnikání, avšak s tím souhlasí věřitel, o jehož pohledávku jde, či jde o pohledávku zajištěného věřitele anebo jeho pohledávka nebyla uspokojena v konkursním řízení.²⁷

Známe dva způsoby oddlužení, buď zpeněžením majetkové podstaty nebo plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty.²⁸ Při oddlužení zpeněžením majetkové podstaty se postupuje podobně jako u zpeněžení majetkové podstaty v konkursu.

²⁵ zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, HLAVA II, Reorganizace, § 316 odst. 3

²⁶ Předschválená reorganizace | epravo.cz. *EPRAVO.CZ – Váš průvodce právem – Sběrka zákonů, judikatura, právo* [online]. Copyright © EPRAVO.CZ, a.s. 1999 [cit. 16.01.2021]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/predschovalena-reorganizace-99476.html>

²⁷ Oddlužení – Insolvence – Justice.cz. *Insolvence – Justice.cz* [online]. Copyright © Ministerstvo spravedlnosti ČR 2018 [cit. 16.01.2021]. Dostupné z: <https://insolvence.justice.cz/jak-ven-z-dluhove-pasti/oddluzeni/>

²⁸ zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, HLAVA V, Oddlužení, § 398 odst. 1

Plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty došlo k upuštění minimální ekonomické nabídky, která zaručovala 30% uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů, oddlužení se tak může blížit nule. Avšak dlužník musí vynaložit veškeré úsilí, které lze na něm spravedlivě požadovat k plnému uspokojení svých věřitelů. Délka trvání plnění splátkového kalendáře může být kratší, ale i delší než 5 let (delší z důvodu přerušení nebo prodloužení oddlužení).²⁹ Podrobněji bude oddlužení specifikováno v dalších kapitolách této diplomové práce.

3.3.4 Zvláštní způsob řešení úpadku

Specifickým způsobem jsou řešeny úpadky finančních institucí (bank, pojišťovacích institucí, subjektů bankám podobným a obchodníků s cennými papíry), a to nejen vnitrostátních, ale i zahraničních, provádějících svou činnost na území České republiky. U těchto institucí je úpadek řešen konkursem.³⁰

3.4 Průběh oddlužení

3.4.1 Návrh na povolení oddlužení

Návrh na povolení oddlužení smí podat pouze dlužník, který tak podává nejen návrh na zahájení insolvenčního řízení, ale i návrh na povolení oddlužení s uvedením jakým způsobem má být jeho úpadek řešen. Věřitel také může podat návrh proti dlužníkovi (nepodnikající fyzické osobě), avšak není oprávněn navrhnout, aby byl úpadek řešen oddlužením. Předloží-li insolvenční návrh věřitel, má dlužník právo podat návrh na povolení oddlužení. Musí tak učinit ve lhůtě do 30 dnů ode dne, kdy mu byl doručen věřitelský návrh k vyjádření. K pozdě předloženému návrhu nebude soud přihlížet a dlužníkův úpadek, tak bude řešen konkursem.

²⁹ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. Pro praxi. Str. 206. ISBN 978-80-7380-766-5.

³⁰ zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, HLAVA IV, Úpadek finančních institucí, § 367 a násl.

Návrh na povolení oddlužení nemůže dlužník podat sám, ale pouze prostřednictvím advokáta, insolvenčního správce, notáře, soudního exekutora (tento však nesmí vést na dlužníka exekuční řízení) anebo akreditované osoby (dále jen „povinný sepisovatel“), jejichž seznam je dostupný na <https://sako.justice.cz/>. Jak návrh na zahájení insolvenčního řízení spolu s návrhem na povolení oddlužení, tak návrh na povolení oddlužení, v případech, kdy insolvenční návrh podal věřitel, musí být podán na stanoveném formuláři, který je bezplatně přístupný na <https://isir.justice.cz>.

Za sepsání insolvenčního návrhu náleží sepisovateli odměna (tj. za jednoho dlužníka 4 000 Kč bez DPH a za společný návrh manželů 6 000 Kč bez DPH), která se nesmí požadovat po dlužníkovi předem. Nárok na odměnu vzniká za sepis a podání řádného návrhu. Odměnu lze uplatnit v insolvenčním řízení jako pohledávku postavenou na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou.³¹

Návrh na povolení oddlužení včetně příloh musí být doručen soudu do datové schránky pouze v elektronické podobě nebo v elektronické podobě (e-mailem) stvrzené uznávaným elektronickým podpisem povinného sepisovatele.³²

K návrhu se musí doložit potřebné přílohy se zákonnými náležitostmi (viz ust. §§ 104 odst. 1 a 392 IZ – proti úpravě do 31. 5. 2019 se již nemusí předkládat seznam závazků a dokládat příjmy za 3 roky zpětně). Pokud dlužník k návrhu nedoloží přílohy, případně předložené listiny nebudou splňovat veškeré zákonné náležitosti, bude soudem vyzván k jejich doplnění. Neprovedení opravy má pro dlužníka negativní důsledek především stran odmítnutí insolvenčního návrhu,³³ který však nebrání tomu, aby si dlužník podal opětovně nový návrh na povolení oddlužení.³⁴

Dlužníkovi může insolvenční soud dle ust. § 108 IZ uložit zaplacení zálohy na náklady insolvenčního řízení, a to až do výše 50 000 Kč, a to v případě, pokud vyvstanou pochybnosti o tom, zda je možné dlužníkovi oddlužení povolit (návrh na povolení

³¹ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. Pro praxi. Str. 184-187. ISBN 978-80-7380-766-5.

³² zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, HLAVA III, Ustanovení o insolvenčním řízení, § 80 a

³³ SPRINZ, Petr. *Insolvenční zákon: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2019]. Velké komentáře. Str. 249–251. a 1022 ISBN 978-80-7400-753-8.

³⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 8. 2008, sp.zn. KSBR 37 INS 497/2008, 29 NSČR 3/2008-A.

oddlužení má být odmítnut či zamítnut a jsou zde důvody pro prohlášení konkursu). Pokud přes výzvu soudu nebude záloha uhrazena, může insolvenční soud řízení zastavit.³⁵

3.4.1.1 Zpětvzetí

Podaný insolvenční návrh může vzít dlužník nebo věřitel zpět.

- 1) *„Insolvenční navrhovatel může vzít insolvenční návrh zpět až do vydání rozhodnutí o úpadku nebo do právní moci jiného rozhodnutí o insolvenčním návrhu.*
- 2) *Věřitel, který vzal zpět insolvenční návrh, jej může pro tutéž pohledávku znovu podat až po 6 měsících ode dne jeho zpětvzetí. Totéž platí pro osobu, která pohledávku od věřitele nabyla.“³⁶*

Pokud je insolvenční návrh vzat zpět, soud o tomto vydá usnesení. Pokud je návrh vzat zpět až poté, co o něm již soud rozhodl odmítnutím insolvenčního návrhu, zastavením řízení pro nedostatek podmínek řízení nebo pro nezaplacení zálohy dle § 108 IZ, příp. zamítnutím insolvenčního návrhu, které dosud nenabylo právní moci, tak vydané rozhodnutí zruší a řízení zastaví. V případě pozdního podání zpětvzetí, tj. po vydání rozhodnutí o úpadku nebo po jiném insolvenčním rozhodnutí, které nabylo právní moci, rozhodne soud o neúčinnosti takového jednání.³⁷ Při zpětvzetí návrhu může soud rozhodnout o řešení dlužníkovy úpadku konkursem, bylo-li již rozhodnuto o úpadku dlužníka, ale pouze v případě procesních situací uvedených v § 396 odst. 1 písm. a), b), c). Při nedostatečném majetku dlužníka, dojde k zastavení insolvenčního řízení.³⁸

3.4.1.2 Zamítnutí

Pokud nejsou splněny předpoklady pro rozhodnutí o úpadku, insolvenční soud návrh zamítne (viz ust. § 143 IZ, které upravuje čtyři důvody zamítnutí) – např. pokud dlužník

³⁵ SPRINZ, Petr. *Insolvenční zákon: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2019]. Velké komentáře. Str. 267-268 a 275. ISBN 978-80-7400-753-8.

³⁶ zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, HLAVA IV, Projednání úpadku a rozhodnutí o něm, § 129

³⁷ Poradce 1/2020 – *Insolvenční zákon po novele s komentářem*. (Mgr. Hana Boulová, Mgr. Petr Taranda) Český Těšín: Poradce s.r.o., 2019, Str. 81-82. ISSN 1211-2437

³⁸ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční zákon: ve znění zákona č. 64/2017 Sb. s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. aktualizované vydání podle stavu právní úpravy k 1.1.2018. Praha: Leges, 2018. Glosátor. Str. 903-904. ISBN 978-80-7502-257-8.

řádne tvrdí skutečnosti, doloží je přílohami, přesto dlužník nebude v úpadku, protože má pouze jednu pohledávku po splatnosti atd.³⁹

Podstatnou změnu přinesla právní úprava zamítnutí návrhu od 1. 6. 2019 se zřetelem na zmírnění podmínek povolení oddlužení, aby se tak zabránilo dlužníkům institut oddlužení zneužívat (§ 395 IZ). Kritériem k zamítnutí návrhu na povolení oddlužení je nepoctivý záměr dlužníka (např. zatajování majetku, závazků atd.) nebo neschopnost dlužníka hradit minimálně hotové výdaje a odměnu insolvenčního správce /§ 168 odst. 2 písm. a) IZ/. Dalším z důvodů pro zamítnutí návrhu je lehkomyšlný a nedbalý přístup dlužníka. Toto ustanovení se aplikuje v průběhu řízení, většinou před schválením oddlužení, protože po podání návrhu je dlužníková aktivita soudu do té doby neznámá. Další 3 důvody ve kterých je spatřováno zneužití institutu oddlužení § 395 odst. 3 až 5 IZ. Insolvenční zákon dává možnost učinit výjimku z § 395 odst. 3 až 5 IZ z důvodu zvláštního zřetele hodných, zejména zavázal-li se dlužník z ospravedlnitelného důvodu nebo existuje-li značný nepoměr mezi výší dluhu a poskytnutého plnění.⁴⁰ Dosud napříč soudy neexistuje shoda, zda k nim soud bude přihlížet z úřední povinnosti nebo zda dlužník bude povinen takové důvody pro udělení výjimky sám tvrdit a dokázat.

3.4.2 Návrh na povolení oddlužení manželů

Manželé mohou předložit pouze na stanoveném formuláři jeden společný insolvenční návrh a návrh na povolení oddlužení, který je bezplatně přístupný na <https://isir.justice.cz>. Insolvenční zákon dává manželům pouze právo využít možnost podání společného návrhu na oddlužení. Je tak na zvážení každého z manželů, zda si podá návrh každý sám za sebe nebo využije ust. § 394a IZ k předložení společného návrhu na povolení oddlužení.⁴¹ Ke dni podání insolvenčního společného návrhu musí dlužníci splňovat podmínku, že jsou manželé a zároveň musí společně splňovat podmínku pro povolení oddlužení. Veškerý jejich majetek je považován za majetek ve společném jmění manželů, což manželé dokládají výslovným prohlášením, které musí být opatřeno jejich úředně ověřenými

³⁹ Poradce 1/2020 – *Insolvenční zákon po novele s komentářem*. (Mgr. Hana Boulová, Mgr. Petr Taranda) Český Těšín: Poradce s.r.o., 2019, Str. 102. ISSN 1211-2437

⁴⁰ Poradce 1/2020 – *Insolvenční zákon po novele s komentářem*. (Mgr. Hana Boulová, Mgr. Petr Taranda) Český Těšín: Poradce s.r.o., 2019, Str. 296-297. ISSN 1211-2437

⁴¹ Poradce 1/2020 – *Insolvenční zákon po novele s komentářem*. (Mgr. Hana Boulová, Mgr. Petr Taranda) Český Těšín: Poradce s.r.o., 2019, Str. 294. ISSN 1211-2437

podpisy. Manželé se tak v řízení pokládají za jediného dlužníka a mají pozici nerozlučných společníků. Pokud by kterýkoli z manželů zavinil neplnění oddlužení, dojde ke zrušení společného schváleného oddlužení a na majetek manželů bude prohlášen konkurs, popř. zastaveno řízení.⁴²

Stejně jako u dlužníka (fyzické osoby) je navrhovaný způsob oddlužení buď formou zpeněžením majetkové podstaty nebo splátkovým kalendářem se zpeněžením majetkové podstaty (viz kapitola 3.5 Způsoby oddlužení).

Pokud by během řízení nastala skutečnost, a to rozvod manželů, tak ani za současné právní úpravy to není překážkou tomu, aby společné oddlužení pokračovalo a bylo zdárně splněno.⁴³ Pro případ úmrtí dlužníka v průběhu plnění společného oddlužení manželů však neexistuje jednotná soudní praxe. Na jedné straně existuje právní názor, že řízení bude zastaveno vůči zemřelému manželovi s tím, že druhý z manželů bude v plnění splátkového kalendáře pokračovat, neboť institut společného oddlužení manželů je založen na konceptu právní fikce jediného dlužníka. Pozůstalý manžel však musí být schopen oddlužení finančně zvládnout.⁴⁴ Na druhé straně existuje názor, že v případě úmrtí jednoho z manželů musí být zastaveno celé řízení, tj. i proti pozůstalému manželovi.⁴⁵

Pokud návrh na povolení oddlužení nepodal dlužník, ale jiná osoba a tento návrh byl zamítnut (vzat zpět či odmítnut), může se dlužník na této osobě domáhat náhrady škody nebo jiné majetkové újmy, která mu vznikla v důsledku zamítnutí návrhu (ust. § 147 IZ).

To neplatí, pokud byl insolvenční návrh zamítnut z důvodu, že dlužník po jeho podání uhradil dluhy, které souvisely s osvědčením jeho úpadku nebo pokud se dohodl se svými věřiteli na jiném způsobu splnění těchto závazků.

Žalobu o náhradu škody je dlužník povinen podat do 6 měsíců ode dne, kdy mu bylo předáno rozhodnutí insolvenčního soudu, kterým se insolvenční řízení končí (tj. usnesení o zamítnutí nebo odmítnutí návrhu či rozhodnutí o zastavení řízení). Žalobu o náhradu škody může podat i jiný dlužníkův věřitel, a to proti věřiteli, který podal insolvenční návrh. Lhůta k podání je do 6 měsíců od zveřejnění rozhodnutí, kterým se insolvenční řízení

⁴² MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční zákon: ve znění zákona č. 64/2017 Sb. s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. aktualizované vydání podle stavu právní úpravy k 1.1.2018. Praha: Leges, 2018. Glosátor. Str. 895-896. ISBN 978-80-7502-257-8.

⁴³ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 2. 2014 sp. zn. KSPL 54 INS 13238/2011, 1 VSPH 2233/2013-B-35

⁴⁴ Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 4. 2016 sp.zn. 2 VSOL 54/2016, KSBR 31 INS 15847/2014

⁴⁵ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 1. 2017 sp.zn. 2 VSPH 704/2016, KSHK 45 INS 9511/2014

v insolvenčním rejstříku končí. Věcně a místně příslušný k podání žaloby je insolvenční soud. Dopad opožděně podané žaloby má za následek zánik práva na náhradu škody.⁴⁶

3.4.3 Uplatňování pohledávek

Obrovskou část insolvenční agendy představuje uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení. Jen v letech 2008 až 2018 bylo v insolvenčním rejstříku zveřejněno cca 2,8 milionů přihlášek pohledávek a přes 400 tisíc doplnění a oprav přihlášek, 1 milion usnesení o změně v osobě věřitele a cca 400 tisíc usnesení o odmítnutí nebo částečném odmítnutí přihlášky a zhruba podobné množství o vzetí na vědomí zpětvzetí pohledávek zcela nebo částečně.⁴⁷

Insolvenční zákon vymezení „pohledávky“ neobsahuje, lze tak bezpochyby zapsat pohledávku splatnou a nesplatnou, podmíněnou a nepodmíněnou, vykonatelnou a nevykonatelnou, zajištěnou a nezajištěnou.⁴⁸

V insolvenčním řízení rozlišujeme tyto čtyři skupiny pohledávek. V první skupině tzv. pohledávky přednostní (tj. pohledávky za podstatou a pohledávky jim na roveň postavené), které se uplatňují nikoli přihláškou, ale pouze u osoby s dispozičním oprávněním (tj. vůči dlužníkovi nebo insolvenčnímu správci, pokud je řešen úpadek konkursem) a jsou uspokojovány průběžně v insolvenčním řízení. Druhou skupinu představují pohledávky vzniklé v minulosti před rozhodnutím o úpadku, které věřitel přihlašuje do insolvenčního řízení přihláškou. Jsou poměrně uspokojovány v oddlužení plněním splátkového kalendáře, v konkursu dle rozvrhového usnesení a v reorganizaci dle odsouhlaseného reorganizačního plánu. Pohledávky zajištěných věřitelů reprezentují třetí skupinu. Pohledávka je uplatněna přihláškou a má právo na přednostní uspokojení z výtěžku získaného zpeněžením zástavy. Čtvrtou skupinu představují pohledávky uspokojované v insolvenčním řízení zcela

⁴⁶ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. Pro praxi. Str. 53. ISBN 978-80-7380-766-5.

⁴⁷ VRBA, Milan, Oldřich ŘEHÁČEK, Jan ZŮBEK a Martin DIRHAN. *Vybraná judikatura z oblasti uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení s komentářem*. Praha: Wolters Kluwer, 2020. Vybraná judikatura. Str. XI. ISBN 978-80-7598-767-9.

⁴⁸ SPRINZ, Petr. *Insolvenční zákon: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2019]. Velké komentáře. Str. 441. ISBN 978-80-7400-753-8.

mimořádně, a to až po úplném uhrazení ostatních pohledávek (tzv. pohledávky podřízené) a dále pohledávky vyloučené z uspokojení (tj. vůbec se neuspokojí).⁴⁹

Zcela první přihláškou pohledávky (pohledávek) do insolvenčního řízení je přihláška pohledávky insolvenčního navrhovatele věřitele, která je povinnou přílohou insolvenčního návrhu. Přihlášku musí přiložit i věřitel, který má za dlužníkem typ pohledávky, která se v insolvenčním řízení jinak přihláškou neuplatňuje § 203 IZ (např. pohledávka na zaplacení výživného).

Ostatní věřitelé mohou podávat pohledávky od zahájení insolvenčního řízení, aniž by záleželo na tom, kdo návrh podal, zda dlužník nebo jiný věřitel.⁵⁰ Z praxe mohou dovodit, že je lepší přihlášku pohledávky podávat až po rozhodnutí o úpadku, aby věřitel tak nevynakládal zbytečné úsilí k vypracování a podání přihlášky před rozhodnutím o úpadku. Může se stát, že nedojde k rozhodnutí o úpadku dlužníka (např. insolvenční návrh bude odmítnut nebo bude řízení zastaveno či zamítnuto).

Lhůta k přihlášení pohledávek je určena v rozhodnutí o úpadku a byla novelou od 1. 6. 2019 sjednocena pro všechny formy řešení úpadku na 2 měsíce a začíná běžet od zveřejnění rozhodnutí o úpadku v insolvenčním rejstříku (tuzemští i zahraniční věřitele mimo EU musí pravidelně sledovat insolvenční rejstřík, neboť se jim rozhodnutí o úpadku nedoručuje). Pohledávka musí být podána u soudu, u kterého se koná insolvenční řízení. Pokud zákon neurčí pro určitý typ pohledávek jinou lhůtu (§ 253 IZ), k opožděné přihlášce se v insolvenčním řízení nepřihlíží.⁵¹

„Jestliže v průběhu insolvenčního řízení nastala skutečnost, na základě, které se podle tohoto zákona k přihlášce pohledávky nebo k přihlášené pohledávce nepřihlíží, insolvenční soud odmítne přihlášku rozhodnutím, proti kterému může podat odvolání jen přihlášený věřitel. Právní mocí takového rozhodnutí účast tohoto věřitele v insolvenčním řízení končí; o tom insolvenční soud přihlášeného věřitele uvedomí ve výroku rozhodnutí.“⁵²

⁴⁹ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. Pro praxi. Str. 81. ISBN 978-80-7380-766-5

⁵⁰ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. Pro praxi. Str. 101. ISBN 978-80-7380-766-5.

⁵¹ VRBA, Milan, Oldřich ŘEHÁČEK, Jan ZŮBEK a Martin DIRHAN. *Vybraná judikatura z oblasti uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení s komentářem*. Praha: Wolters Kluwer, 2020. Vybraná judikatura. Str. 41–43. ISBN 978-80-7598-767-9.

⁵² zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, HLAVA V, Věřitelé a uplatňování pohledávek, § 185

Pokud je soudu znám zahraniční věřitel dlužníka, který má sídlo nebo bydliště v některých z členských států Evropské unie, je povinností soudu tohoto věřitele o zahájení insolvenčního řízení a o rozhodnutí úpadku informovat. Těmto věřitelům je posílána výzva k podání přihlášky do insolvenčního řízení. Lhůta k podání přihlášky tomuto věřiteli začíná běžet od doručení výzvy. Pokud by se soud o zahraničním věřiteli dozvěděl např. až po schválení oddlužení (v praxi se tak často děje), bude tomuto věřiteli umožněno přihlásit pohledávku dodatečně a poté bude jeho přihláška přezkoumána.⁵³

Přihláška musí být podána na předepsaném formuláři, který je bezplatně ke stažení na stránkách Ministerstva spravedlnosti ČR www.justice.cz, přičemž je třeba užívat nejnovější verzi formuláře, neboť bývají průběžně aktualizovány.⁵⁴ Náležitosti přihlášky jsou upraveny v § 174 až 177 IZ a v § 8 vyhlášky č. 191/2017 o náležitostech podání.

Pokud bude věřitel vyzván k opravě přihlášky, tuto již nemusí dokládat prostřednictvím formuláře.⁵⁵ V průběhu řízení může věřitel s pohledávkou i jinak nakládat, může jí postoupit na jiného věřitele (§ 18 IZ) nebo vzít zpět (§ 184 IZ), přičemž tak může učinit jak zcela, tak i částečně. V případě postoupení velkého množství pohledávek je možný i tzv. hromadný postup.

3.4.4 Rozhodnutí o povolení oddlužení

Pokud nedojde k zpětvzetí, odmítnutí či zamítnutí návrhu na povolení oddlužení, bude insolvenčním soudem návrhu vyhověno. V případě pochybností, zda je dlužník oprávněn návrh na povolení oddlužení podat, soud oddlužení povolí s tím, že touto otázkou se bude zabývat schůze věřitelů (§ 403 odst. 2 IZ). Do doby, než bude dlužníkem předložen seznam majetku, oddlužení nelze dlužníkovi povolit.⁵⁶ O tom, že rozhodnutí o povolení oddlužení nemusí obsahovat odůvodnění, stanovila novela účinná od 1.6.2019, avšak ve vztahu k § 395 odst. 6 IZ uvedená novela stanovila povinnost odůvodnit rozhodnutí

⁵³ KOZÁK, J., ČUJAN, R., HAŠOVÁ, K., SIGMUND, A., VESELÝ, P., ZRŮST, L. *Insolvenční právo prakticky. Oddlužení*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, str. 361. ISBN 978-80-7598-295-7

⁵⁴ VRBA, Milan, Oldřich ŘEHÁČEK, Jan ZŮBEK a Martin DIRHAN. *Vybraná judikatura z oblasti uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení s komentářem*. Praha: Wolters Kluwer, 2020. Vybraná judikatura. Str. 53. ISBN 978-80-7598-767-9.

⁵⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 9. 2017 sp. zn. 29 NSČR 107/2015

⁵⁶ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční zákon: ve znění zákona č. 64/2017 Sb. s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. aktualizované vydání podle stavu právní úpravy k 1.1.2018. Praha: Leges, 2018. Glosátor. Str. 907-908. ISBN 978-80-7502-257-8.

o povolení oddlužení (tj. při zjištění důvodů hodných zvláštního zřetele pro vyloučení zákonných důvodů pro zamítnutí návrhu na povolení oddlužení dle § 395 odst. 3 až 5 IZ). Proti rozhodnutí o povolení oddlužení odvolání není přípustné⁵⁷ Odvolání je možné podat až proti rozhodnutí o schválení oddlužení (viz ust. § 406 IZ).

3.5 Způsoby oddlužení

Podle právní úpravy platné do 31. 5. 2019 bylo možné schválit 3 formy oddlužení, a to ve formě pětiletého splátkového kalendáře anebo zpeněžením majetkové podstaty, případně v kombinaci obou uvedených forem. Podle novely insolvenčního zákona účinného od 1. 6. 2019 je možné schválit oddlužení pouze dvěma způsoby, a to zpeněžením majetkové podstaty anebo splátkovým kalendářem se zpeněžením majetkové podstaty⁵⁸, jehož doba trvání nemusí být nutně 5 let.

Dlužník v insolvenčním návrhu s návrhem na povolení oddlužení zaškrtně, kterou formou má být jeho oddlužení provedeno, avšak věřitelé nemusí s takto navrženou formou oddlužení souhlasit. Věřitelé na schůzi nebo mimo ni rozhodují hlasováním o formě oddlužení. Hlasovat o způsobu oddlužení může pouze nezajištěný věřitel (zajištěný věřitel uspokojuje svou pohledávku ze zajištění), který zavčas přihlásil svoje pohledávky do insolvenčního řízení. Věřitel nesmí být ve vztahu k dlužníkovi osobou blízkou. O formě oddlužení je rozhodnuto, pokud jej zvolila nadpoloviční většina přihlášených věřitelů počítána podle výše jejich pohledávek. Pokud se věřitel nemůže schůze zúčastnit, může hlasovat pomocí hlasovacího lístku. Pokud věřitelé nezvolí žádnou formu oddlužení, je povinen soud od 1. 6. 2019 schválit oddlužení splátkovým kalendářem se zpeněžením majetkové podstaty. (Předešlá právní úprava přitom umožňovala zvolit jednu či druhou formu oddlužení).⁵⁹

⁵⁷ Poradce 1/2020 – *Insolvenční zákon po novele s komentářem*. (Mgr. Hana Boulová, Mgr. Petr Taranda) Český Těšín: Poradce s.r.o., 2019, Str. 300. ISSN 1211-2437

⁵⁸ KOZÁK, J., ČUJAN, R., HAŠOVÁ, K., SIGMUND, A., VESELÝ, P., ZRŮST, L. *Insolvenční prakticky. Oddlužení*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, str. 13-14. ISBN 978-80-7598-295-7

⁵⁹ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. Pro praxi. Str. 193. ISBN 978-80-7380-766-5.

3.5.1 Zpeněžením majetkové podstaty

Tento způsob je jakýmsi rozsahově ohraničeným konkursem, neboť k části majetku má dispoziční oprávnění správce a k části majetku zase dlužník.

Majetkovou podstatu tvoří majetek, který je určen k uspokojení dlužnickových věřitelů. Podle toho, kdo podal insolvenční návrh se rozlišuje obsah majetkové podstaty. Bylo-li insolvenční řízení zahájeno k návrhu dlužníka, náleží do majetkové podstaty majetek vlastněný dlužníkem v okamžiku zahájení insolvenčního řízení. Bylo-li insolvenční řízení zahájeno k návrhu některého z věřitelů dlužníka, náleží do majetkové podstaty majetek vlastněný dlužníkem v okamžiku právní moci rozhodnutí o úpadku. V obou případech je to i majetek, který dlužník získal v průběhu insolvenčního řízení. Do majetkové podstaty patří především peněžní prostředky, movité i nemovité věci dlužníka, zabavitelná část mzdy (demonstrativní výčet majetku – viz § 206 IZ). Do majetkové podstaty může být i zahrnut majetek ve vlastnictví třetích osob, pokud jej třetí osoba získala jako plnění z neúčinných právních jednání dlužníka.⁶⁰

Insolvenční zákon definuje majetek vyloučený z majetkové podstaty (§ 207 a 208 IZ).

Z výkonu rozhodnutí jsou vyloučeny především tyto věci ve vlastnictví povinného (dlužníka) nebo ve společném jmění povinného (dlužníka) a jeho manžela:

- a) *běžné oděvní součásti, včetně prádla a obuvi*,
- b) *obvyklé vybavení domácnosti, zejména lůžko, stůl, židle, kuchyňská linka, kuchyňské nářadí a nádobí, lednička, sporák, vařič, pračka, vytápěcí těleso, palivo, příkrývka a ložní prádlo, pokud hodnota takové věci zjevně nepřesahuje cenu obvyklého vybavení domácnosti,*
- c) *studijní a náboženská literatura, školní potřeby a dětské hračky,*
- d) *snubní prsten, písemnosti osobní povahy, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkající se povinného nebo členů jeho rodiny a nosiče dat těchto záznamů, pokud nelze takové záznamy přenést na jiný nosič dat, a jiné předměty podobné povahy,*
- e) *zdravotnické potřeby a jiné věci, které povinný nebo člen jeho domácnosti potřebuje vzhledem ke své nemoci nebo tělesné vadě,*

⁶⁰ Slovníček insolvenčních pojmů – Insolvency – Justice.cz. *Insolvency – Justice.cz* [online]. Copyright © Ministerstvo spravedlnosti ČR 2018 [cit. 19.01.2021]. Dostupné z: <https://insolvency.justice.cz/slovnik-insolvenčních-pojmů/>

f) *hotové peníze do částky odpovídající dvojnásobku životního minima jednotlivce podle zvláštního právního předpisu^{60c}),*

g) *zvířata, u nichž hospodářský efekt není hlavním účelem chovu a která slouží člověku jako jeho společník.⁶¹*

Dlužník může namítnout, že zpeněžovaný majetek nepatří do soupisu majetkové podstaty a podle § 226 IZ uplatnit vynětí majetku z majetkové podstaty, pokud se jedná o věci, právo, pohledávku nebo jinou majetkovou hodnotu, která dle § 207 a 208 IZ do majetkové podstaty nepatří. Dlužník však není oprávněn dožadovat se nařízení předběžného opatření, kterým by bylo zasahováno do prodeje je jeho majetku.⁶²

V rozsahu majetkové podstaty najdeme podstatný rozdíl mezi zpeněžením majetkové podstaty u konkursu a při oddlužení. Při oddlužení do majetkové podstaty dlužníka spadá pouze majetek, který měl dlužník v okamžiku, kdy byla rozhodnutím soudu tato forma oddlužení schvalována. Vymezení tohoto majetku je nejen v soupisu majetkové podstaty, ale i ve výrokové části rozhodnutí insolvenčního soudu o schválení oddlužení. Pokud by dlužník nabyt majetek po schválení oddlužení, tento již nepatří do majetkové podstaty a dlužník má právo s ním disponovat podle svých úvah. Nejčastěji se bude jednat o mzdu, mimořádné příjmy (např. které získá děděním nebo darem). Pokud by však dlužník zatajil část svého majetku (tj. neuvedl je v seznamu majetku), který by odhalil správce dodatečně, bude tento majetek součástí zpeněžované majetkové podstaty, a to i přesto, že v rozhodnutí insolvenčního soudu o schválení oddlužení, tento uveden nebyl. Stejně by se postupovalo i v případě, pokud by insolvenční správce na základě úspěšných odpůrcích žalob získal majetek do majetkové podstaty.

Podobně jako při zpeněžování majetkové podstaty v konkursu se postupuje při oddlužení zpeněžením majetkové podstaty. Podstatou je seznam veškerého majetku dlužníka do

⁶¹ zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, Hlava pátá, Prodej movitých a nemovitých věcí, § 322 odst. 2

⁶² Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 3. 2011, sp.zn. KSCB 28 INS 3821/2009, 2 VSPH 218/2011-B

tzv. majetkové podstaty a jeho následný prodej.⁶³ Majetkovou podstatu lze zpeněžit těmito způsoby:

- a) veřejnou dražbou podle zvláštního právního předpisu,
- b) prodejem movitých věcí a nemovitostí podle ustanovení občanského soudního řádu o výkonu rozhodnutí,
- c) prodejem majetku mimo dražbu,
- d) v dražbě provedené soudním exekutorem podle zvláštního právního předpisu.

O tom, jakou formou dojde ke zpeněžení majetkové podstaty rozhodne se souhlasem věřitelského výboru insolvenčního správce.⁶⁴ Patříčná ustanovení upravující konkurs platí adekvátně i pro uspokojení přihlášek pohledávek věřitelů, kdy po zpeněžení majetkové podstaty bude zisk rozvržen mezi věřitele poměrně rozvrhovým usnesením.

3.5.2 Splátkovým kalendářem se zpeněžením majetkové podstaty

Insolvenční zákon ve znění platném do 31. 5. 2019 předpokládá, že dlužník má takový majetek, kterým uspokojí alespoň 30 % pohledávek nezajištěných věřitelů. V příp., že takový majetek nemá, dovolí dlužníkovi příjmy v následujících 5 letech nezajištěným věřitelům uhradit minimálně 30 % jejich pohledávek. Dlužník mohl navrhnout řešení úpadku kombinací splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty (pokud jeho příjem, tak majetek nedosahovaly potřebné výše).

„Při oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty je dlužník povinen vydat insolvenčnímu správci majetek náležející do majetkové podstaty ke zpeněžení postupem obdobným podle ustanovení o zpeněžení majetkové podstaty v konkursu a dále do doby podání zprávy o splnění oddlužení měsíčně splácet nezajištěným věřitelům ze svých příjmů částku ve stejném rozsahu, v jakém z nich mohou být při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci uspokojeny přednostní pohledávky.“⁶⁵

⁶³ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. Pro praxi. Str. 215-216. ISBN 978-80-7380-766-5.

⁶⁴ zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, HLAVA I, Konkurs, § 286 odst. 1 IZ

⁶⁵ zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, HLAVA V, Oddlužení, § 398 odst. 3 IZ

Nová právní úprava od 1. 6. 2019 má minimální ekonomickou nabídku (je upouštěno od minimální úhrady alespoň 30 % pohledávek nezajištěných věřitelů), nezávisí na velikosti dluhu, ale dlužník musí být schopen uhradit odměnu a hotové výdaje insolvenčního správce, odměnu pro sepisovatele návrhu (pokud návrh nebyl podán bezplatnou akreditovanou osobou) a výživné (jak běžné, tak i dlužné), přičemž výše splátky ostatním věřitelům (přednostním a nepřednostním), nesmí být nižší než odměna a hotové výdaje insolvenčního správce (tj. v případě samostatného dlužníka činí částka 1 089 Kč pro správce a stejná částka pro věřitele a jde-li o dlužníky manželé činí částka 1 633,50 Kč pro správce a stejná částka pro věřitele). Pokud dlužník nedosahuje příjmu k uhrazení této minimální kvóty, může navýšit svůj příjem např. doložením smlouvy o důchodu, ve které se třetí osoba zaváže dlužníkovi měsíčně po dobu trvání oddlužení hradit dohodnutou částku, aby dlužním mohl splnit podmínky oddlužení.

Délka trvání oddlužení splátkovým kalendářem se zpeněžením majetkové podstaty standartně trvá 5 let (v příp. přerušení – viz 3.5.2.2 či prodloužení – viz 3.5.2.1, může trvat plněně déle). Pokud dlužník uhradí 100 % pohledávek včetně podřízených může řízení skončit i dříve. Nová právní úprava zavedla zkrácenou délku oddlužení a to na 3 roky, a to při splacení 60 % pohledávek nezajištěných věřitelů. I bez míry uspokojení věřitelů bude oddlužení splněno za 3 roky u dlužníka, jenž má nárok na starobní důchod, který mu vznikl před schválením oddlužení a po celou dobu oddlužení tento nárok trval. Též bez míry uspokojení věřitelů bude oddlužení splněno za 3 roky i u dlužníka, který má invalidní důchod druhého a třetího stupně, avšak není nutné, aby tato podmínka trvala po celou dobu oddlužení. Bude stačit, pokud bude splněna v 36. měsíci oddlužení.

Novela insolvenčního zákona č. 230/2019 Sb. předpokládá zvýhodněný 3letý režim oddlužení pro osoby, kterým dluhy (alespoň dvě třetiny) vznikly před dovršením 18 let věku. K těmto závazkům by se přičítalo příslušenství těchto dluhů, které přirostlo později, a rovněž nové dluhy, které vznikly do 21 let věku, pokud dlužník využil na splacení starších závazků.⁶⁶

Pokud jeden z manželů má nárok na starobní důchod nebo invalidních důchod, v současné době převládá názor, že zvláštní podmínky (tj. pro trvání 3letého oddlužení) musí splňovat

⁶⁶ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. Pro praxi. Str. 206-208. ISBN 978-80-7380-766-5.

oba manželé společně. To znamená, že pro případ společného návrhu manželů na oddlužení musí mít oba nárok na důchod⁶⁷, jinak se postupuje standartně po dobu 5 let.

Dlužníkovi může být stanovena i jiná výše měsíčních splátek, požádá-li o to v návrhu na povolení oddlužení, nejpozději při osobním jednání s insolvenčním správcem. V případě, že by se zcela změnil poměry u dlužníka, není vyloučeno, aby dlužník i po schválení oddlužení požádal o stanovení nižších měsíčních splátek. Soud zohlední i důvody, které vedly k úpadku dlužníka, k celkové výši dlužnických závazků atd., přičemž návrhem dlužníka není soud vázán. S odkazem na § 398 odst. 5 IZ tak vyplývá, že argumentem pro nižší splátku nejsou sociální důvody dlužníka, ale splátka ohrožuje plnění splátkového kalendáře (např. dlužník má vysoký příjem, ale i vysoké výdaje – tj. do vzdáleného zaměstnání cestovné atd. – z nezabavitelného příjmu to nelze hradit a pokud by se dlužníku neumožnila nižší splátka, musel by zanechat zaměstnání, a to by ohrozilo plnění splátkového kalendáře).⁶⁸

Při oddlužení splátkovým kalendářem se zpeněžením majetkové podstaty, dlužník není povinen vydat majetek ke zpeněžení (tj. jako u konkursu musí se jednat o majetek postižitelný výkonem rozhodnutí nebo exekucí). Rozdíl oproti konkursu je takový, že zpeněžení se týká jen majetku, u kterého bude dosaženo takového výtěžku, že po stržení nákladů na zpeněžení a odměny insolvenčního správce zůstane i část výtěžku pro uspokojení věřitelů. Dlužník také není povinen vydat ke zpeněžení podlimitní obydlí (tj. domy, byty, podíly na nemovitostech, družstevní byty, hausbóty, mobilhome atd.), zůstane mu, pokud není předmětem zajištění a pokud bude shledáno „podlimitním“ (tj. odhadnutá tržní cena není vyšší limitní hodnota spočítána postupem podle vládního nařízení), neboť „nadlimitní“ obydlí bude muset dlužník na základě usnesení o schválení oddlužení vydat správci ke zpeněžení. V této formě oddlužení může insolvenční soud na návrh insolvenčního správce za účelem zamezení budoucího úpadku stanovit dlužníku odborné

⁶⁷ SPRINZ, Petr. *Insolvenční zákon: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2019]. Velké komentáře. Str.1125. ISBN 978-80-7400-753-8.

⁶⁸ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. Pro praxi. Str. 209. ISBN 978-80-7380-766-5

sociální poradenství (tj. v rozsahu nejvýše 100 hodin), které poskytuje bezplatně registrovaný poskytovatel sociálních služeb.⁶⁹

3.5.2.1 Prodloužení oddlužení

Ze závažných důvodů může dojít k prodloužení doby trvání oddlužení až o 6 měsíců. Jestliže insolvenční soud návrhu vyhoví, nebude splátkový kalendář trvat 60 měsíců nebo 36 měsíců, ale o 6 měsíců déle. V praxi se již objevily případy, kdy dlužník nemohl svůj splátkový kalendář splácet (např. z důvodu ztráty zaměstnání), avšak po odpadnutí překážky splácení (např. nalezením nového zaměstnání) uvedený výpadek ve splátkách při prodloužení doplatil. K prodloužení oddlužení může během řízení dojít pouze jednou.⁷⁰

3.5.2.2 Přerušení oddlužení

V době od povolení do schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře není možné přerušit oddlužení. To je možné až po schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře. Přerušit je možné pouze kombinaci splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty (v případě oddlužení zpeněžením majetkové podstaty, kdy se vydává majetek správci, není důvod oddlužení přerušovat). Dlužník nebo správce může předložit návrh na přerušení oddlužení. Oddlužení může být přerušeno pouze jednou, a to na dobu 1 roku. Insolvenční soud buď v usnesení o přerušení oddlužení stanoví konkrétní datum, od kterého bude řízení pokračovat, anebo může přerušit oddlužení bez konkrétního konce s tím, že ho obnoví usnesením až odpadnou podmínky přerušení oddlužení. Vyhláškou č. 313/2007 Sb. o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů je odměna insolvenčního správce během přerušení oddlužení ponížena o 70 %.⁷¹ Přerušení

⁶⁹ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. Pro praxi. Str. 212–214. ISBN 978-80-7380-766-5

⁷⁰ *Poradce 1/2020 – Insolvenční zákon po novele s komentářem*. (Mgr. Hana Boulová, Mgr. Petr Taranda) Český Těšín: Poradce s.r.o., 2019, Str. 316. ISSN 1211-2437

⁷¹ Seriál o insolvenčních: Přerušení, prodloužení a zrušení oddlužení | Právo21 – Právo srozumitelně a pro všechny. *Právo21 – Právo srozumitelně a pro všechny* [online]. Copyright © Právo21, z. s., ISSN [cit.

oddlužení bude využívat dlužník zejména k překonání období, kdy nebude schopen plnit své povinnosti v oddlužení a to např. z důvodu pracovní neschopnosti, ztrátě zaměstnání atd. a bude se tak snažit zamezit zrušení schváleného oddlužení, a to s ohledem na § 418 odst. 1 písm. c) IZ. Přerušением oddlužení nedojde ke zkrácení počtu měsíců, neboť doba přerušení se nepřičítá do celkové doby nutné pro oddlužení.⁷²

3.6 Splnění oddlužení

Dle ust. § 412a odst. 1 IZ „*Oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty je splněno, jestliže*

- a) dlužník splatil nezajištěným věřitelům jejich pohledávky v plné výši,*
- b) dlužník v době 3 let od schválení oddlužení splatil nezajištěným věřitelům alespoň 60 % jejich pohledávek,*
- c) po dobu 5 let od schválení oddlužení nebylo dlužníku oddlužení zrušeno a dlužník neporušil svou povinnost vynaložit veškeré úsilí, které po něm bylo možno spravedlivě požadovat, k plnému uspokojení pohledávek svých věřitelů; má se za to, že tuto povinnost neporušil, jestliže v této době splatil nezajištěným věřitelům alespoň 30 % jejich pohledávek.“*

Dle ust. § 412a odst. 2 IZ „*Oddlužení zpeněžením majetkové podstaty je splněno po obdržení zprávy insolvenčního správce o splnění rozvrhového usnesení, jestliže dlužník řádně splnil všechny povinnosti stanovené v rozhodnutí o schválení oddlužení.“*

Dle ust. § 412a odst. 4 IZ „*Vznikl-li dlužníku nárok na starobní důchod před schválením oddlužení a tento nárok trval po celou dobu schváleného oddlužení nebo je-li dlužník invalidní ve druhém nebo třetím stupni, je oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty splněno, jestliže nebylo zrušeno po dobu 3 let od schválení oddlužení. Listiny dokládající vznik starobního důchodu nebo invaliditu dlužník za účelem podání zprávy o splnění oddlužení předloží insolvenčnímu správci.“⁷³*

19.01.2021]. Dostupné z: <https://pravo21.cz/pravo/serial-o-insolvencich-preruseni-prodlouzeni-a-zruseni-oddluzeni>

⁷² KOZÁK, J., ČUJAN, R., HAŠOVÁ, K., SIGMUND, A., VESELÝ, P., ZRŮST, L. *Insolvenční právo prakticky. Oddlužení*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, str. 384. ISBN 978-80-7598-295-7

⁷³ zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, HLAVA V, Oddlužení, § 412a odst. 1, 2 a 4 IZ

3.6.1 Osvobození dlužníka od dluhů

Insolvenční soud vezme splnění oddlužení na vědomí rozhodnutím, jinak vydá usnesení o nesplnění oddlužení.

Pokud bylo oddlužení uskutečněno ve formě zpeněžením majetkové podstaty, zde závisí míra uspokojení věřitelů na výtěžku získaném zpeněžením majetkové podstaty, a proto argumentem nepřiznání osvobození nemůže být jen nízká míra uspokojení pohledávek věřitelů.

Co se týče formy splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty, pokud soud rozhodl o splnění oddlužení a dlužník vykonal řádně a včas všechny své povinnosti, bude s rozhodnutím o splnění oddlužení spojeno rozhodnutí o osvobození dlužníka od zbytku jeho dluhů. Splnění oddlužení definuje § 412a IZ (viz 3.6 – Splnění oddlužení). Dle nové právní úpravy se neočekává, že dlužník bude o přiznání osvobození žádat. Insolvenční soud zváží průběh oddlužení a buď dlužníka osvobodí od dluhů nebo rozhodne, že se nepřiznává osvobození od dluhů.

Usnesení o osvobození dlužníka od dluhů má tyto následky. Neuspokojené pohledávky věřitelů (ať zcela nebo částečně) jsou vůči dlužníkovi naturální obligací (tj. dluh právně existuje, ale splnění si věřitel nemůže u soudu, ani u jiného orgánu vydobýt, chybí zde vynutitelný nárok). Přihlíží se k přiznanému osvobození dlužníka od placení zbytku pohledávek. Osvobození se vztahuje nejen na pohledávky, které nebyly v insolvenčním řízení uspokojeny, ale i na pohledávky, s kterými se věřitelé do insolvenčního řízení nepřihlásili, ač tak měli učinit. Osvobození se vztahuje i na ručitele a další osoby, které vůči dlužníku mají právo postihu.

Na zajištěného věřitele se osvobození od dluhů nevztahuje, pokud se rozhodl svá práva neuskutečnit a zajištěnému věřiteli zůstane oprávnění domáhat se uspokojení z výtěžku zpeněžení tohoto majetku.⁷⁴ Dále se osvobození nevztahuje na pohledávky vzniklé po úpadku, peněžité trest (sankce za úmyslný trestný čin), náhrada škody způsobena úmyslně, výživné ze zákona pohledávky věřitelů na náhradu škody způsobené na zdraví.⁷⁵

⁷⁴ MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. Pro praxi. Str. 225-226. ISBN 978-80-7380-766-5.

⁷⁵ zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, HLAVA V, Oddlužení, § 416 odst. 1 IZ

3.6.2 Odejmutí a zánik osvobození

Možnost dlužníkovi osvobození odejmout má insolvenční soud ze zákona. Udělá tak do 3 let od právní moci rozhodnutí o osvobození, jestliže to některý z dotčených věřitelů navrhne a vyjde najevo, že dlužník se dopustil podvodného jednání, anebo upřednostnil některého z věřitelů a umožnil mu výhodu (§ 417 odst. 1 IZ). Zaniknout může osvobození i tehdy, jestliže je do 3 let od právní moci rozhodnutí o osvobození dlužník pravomocně odsouzen, a to za úmyslný trestný čin, kterým výrazně ovlivnil schválení nebo provedení oddlužení či přiznání osvobození nebo jinak poškodil věřitele (§ 417 odst. 2 IZ).⁷⁶

3.7 Zvláštní opatření k plnění splátkového kalendáře

Mimořádná situace, která v České republice nastala vlivem pandemie a přijatými opatřeními, vyvolala otázky, na které dosavadní legislativa neznala odpověď a proto vznikl tzv. *lex covid* (tj. zákon č. 190/2020 Sb., o některých opatřeních ke zmírnění dopadů epidemie koronaviru SARS CoV-2 na osoby účastníci se soudního řízení, poškozené, oběti trestných činů a právnické osoby a o změně insolvenčního zákona a občanského soudního řádu). Změny, který tento zákon přinesl, budou s ohledem na diplomovou práci týkající se oddlužení fyzických osob zaměřeny na oddlužení.

U probíhající oddlužení plněním splátkového kalendáře v insolvenčním řízení zahájeném do 30.6. 2017, lze změnit výši splátek i bez svolání schůze věřitelů. U oddlužení schváleného do 31. 5. 2019 při nesplnění významné části splátkového kalendáře (souvisejícím s mimořádným opatřením) nehrozí dlužníkovi změna oddlužení na konkurs. Pokud mimořádná opatření znemožnila dlužníku plnit splátky ve schválené výši, může insolvenční soud přiznat dlužníkovi osvobození od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení v rozsahu, ve kterém dosud nebyly uspokojeny.⁷⁷

⁷⁶ Poradce 1/2020 – *Insolvenční zákon po novele s komentářem*. (Mgr. Hana Boulová, Mgr. Petr Taranda) Český Těšín: Poradce s.r.o., 2019, Str. 318. ISSN 1211-2437

⁷⁷ *Lex COVID: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2020. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Str. 70. ISBN 978-80-7598-845-4.

4 Vlastní práce

Praktická část se bude věnovat konkrétnímu šetření vycházejícímu z informací o jednotlivých dlužnících. Na čtyřech náhodně vybraných modelových příkladech budou popsány výhody a nevýhody oddlužení. Dále dojde z výběru statistických dat z insolvenčního rejstříku k porovnání oddlužení v letech 2017 až 2019. Poté bude realizováno vlastní šetření na dlužnících vedených u Městského soudu v Praze, Krajského soudu v Ústí nad Labem a pobočce Liberec (z interní části insolvenčního rejstříku) za rok 2018 až 2020 a to návrhů na povolení oddlužení k porovnání pohlaví a věkové struktury, kdy dojde k porovnání návrhů podaných starobními důchodci. Na konec dojde k celkovému shrnutí oddlužení za období 13 let.

4.1 Splnění oddlužení v plné výši 100 % přihlášených závazků

Jedná se o příklad srážky ze mzdy dlužnice M. S., která podala v červnu 2020 k Městskému soudu v Praze (sp. zn. MSPH 96 INS 12638/2020) insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení.

Následující příklad se týká splnění oddlužení po novele 1. 6. 2019.

Jde o mladou svobodnou a bezdětnou ženu, která nemá žádnou vyživovací povinnost. Dlužnice nevlastní žádný hodnotnější majetek, pouze věci osobní potřeby a dále osobní automobil zn. Golf, r.v. 2008 (s odhadní cenou cca 10 000 Kč). Její příjem z pracovního poměru činí cca 25 500 Kč čistého.

Dlužnice uvedla, že má 3 nezajištěné závazky u 3 věřitelů s celkovou výši 465 730 Kč s tím, že tyto není schopna hradit, když tyto jsou po dobu delší než 30 dnů po lhůtě splatnosti a některé neplatí déle než 3 měsíce. Žádné zajištěné závazky nemá.

K úpadku dlužnice vedla skutečnost pomoci svému otci, který při žádosti o půjčku využil osobu dlužnice jako ručitele a podařilo se mu tak půjčku získat. Otec dlužnice však půjčku přestal hradit a došlo tak k vymáhání půjčky i po osobě ručitele (dlužnice). Dlužnice byla schopna hradit pouze poplatky za nájemné a jídlo, přičemž na úhradu dalších závazků již neměla žádné finanční prostředky. Některé dluhy začaly být vymáhány i exekučně, a to z důvodu, že si dlužnice nepřebírala poštu, neboť se často stěhovala. Z tohoto důvodu

podala navrhovatelka návrh na povolení oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty, neboť nevidí jinou možnost, jak se z této složité situace dostat.

Zároveň dlužnice v návrhu požádala o stanovení pevné výše měsíční částky a to 7 000 Kč měsíčně včetně odměny insolvenčnímu správci z důvodu hrazení provozu domácnosti, nákladů na ošacení, na stravu a s ohledem na cestovné do zaměstnání.

Soud prozkoumal návrh a zjistil, že dlužnice splnila všechny zákonné podmínky pro podání návrhu, což soud ověřuje i na základě doložených listin (kdy od novely 1. 6. 2019 je v případě oddlužení již upuštěno od seznamu závazků – stačí uvést minimálně 2 závazky s jejich splatností v návrhu) a to seznamu zaměstnanců, seznamu majetku a seznamu dlužníků spolu s listinami dokládající úpadek dlužnice – např. exekuční příkazy, upomínky, atd., a s příjmem za posledních 12 měsíců spolu s očekávaným příjmem dlužnice v následujících 12 měsících.

Jelikož od novely 1. 6. 2019 bylo upouštěno od splacení dluhů v minimální výši 30 %, tak se zřetelem na povinnou minimální ekonomickou nabídku, bude pro věřitele oddlužení skutečně nulové tehdy, pokud bude hrazeno výživné či jiné pohledávky dle § 169 IZ a pro ostatní věřitele tak nezbude nic. Z tohoto důvodu musí dlužníci k návrhu dokládat prohlášení, ve kterém musí uvést, že vynaloží veškeré své úsilí, které lze po nich spravedlivě požadovat k plnému uspokojení pohledávek svých věřitelů. Proto i dlužnice uvedené prohlášení doložila.

Standartně je oddlužení stanoveno na 5 let. Zkrácená doba oddlužení na 3 roky připadá v úvahu u starobních a invalidních důchodců II. a III. stupně a dále v případě dlužníků, kteří splatí 60 % svých pohledávek.

Poté dojde k určení osoby insolvenčního správce pro daný případ a vydání usnesení o úpadku spojené s povolením oddlužení, ve kterém jsou věřitelé vyzváni k podání přihlášek pohledávek ve lhůtě 2 měsíců ode dne rozhodnutí o úpadku. V případě oddlužení se koná přezkumné jednání u insolvenčního správce (nemusí se nutně konat v jeho sídle či provozovně, po domluvě s dlužníkem může být jednání konáno i v místě bydliště dlužníka, příp. i jinde – avšak musí být zachována jistá úroveň jednání). Po jednání správce zašle soudu přezkumné listy spolu s dalšími formuláři (zpráva o přezkumu, zpráva pro oddlužení, soupis majetkové podstaty, záznam o jednání, přehledový list, přehled

popěrných úkonů dlužníka). Veškeré dokumenty jsou zveřejněné a lze proti nim podat námítky.

Přihlášené pohledávky byly celkem ve výši 27 495 Kč. Na přezkumném jednání dlužnice, ani správce nepopřel žádnou s přihlášených pohledávek, nezajištění věřitelé se také nevyjádřili k jinému způsobu oddlužení, a proto soud k návrhu insolvenčního správce vydal usnesení o schválení přezkumného jednání a oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty. V tomto usnesení soud uvedl podmínky hrazení splátek věřitelům a insolvenčnímu správci spolu s dalšími podmínkami, které musí jak insolvenční správce, tak dlužník v rámci oddlužení plnit. Ještě před skončením splátkového kalendáře dlužnice splatila 100 % přihlášených pohledávek nezajištěných věřitelů, a proto správce podal správu o splnění oddlužení.

Poté soud vydá usnesení o splnění oddlužení a osvobození od placení zbylých pohledávek a nastane 3letá zkouška, ve které osvobození od placení pohledávek může být odejmuto, pokud se zjistí, že se dlužník dopustil podvodného jednání. Oddlužení lze považovat za úspěšně ukončené až po těchto 3 letech.

4.1.1 Shrnutí příkladu splnění oddlužení v plné výši

Dlužnice se přihlásila s celkovým dluhem ve výši 465 730 Kč. Žádala o stanovení jiné než zákonem určené splátky a to částky 7 000 Kč z důvodu hrazení provozu domácnosti, nákladů na ošacení, na stravu a s ohledem na cestovné do zaměstnání, neboť z jejího platu 25 500 Kč čistého, by jí zbývalo, po rozdělení splátek pro věřitele a insolvenčního správce, pouze 13 682 Kč⁷⁸. Po jednání s insolvenčním správcem, kdy se přihlásili věřitelé pouze s přihláškami v celkové výši 27 495 Kč, tak dlužnice o stanovení jiné výše splátek upustila. Dlužnice tak během 6 měsíců od podání návrhu uspokojila své přihlášené věřitelé v plné výši 100 %. Na tomto příkladu je názorně vidět, že se dlužnici oddlužení vyplatilo, když se během 6 měsíců zbavila všech nezajištěných dluhů a nemusí se tak strachovat, že nesplatí své dluhy, na některé již bylo nařízeno exekuční řízení, a které narůstaly i o další úroky a náklady řízení, které by se pravděpodobně zvyšovaly.

⁷⁸ Kalkulátor splátek – Insolvency – Justice.cz. *Insolvency – Justice.cz* [online]. Copyright © Ministerstvo spravedlnosti ČR 2018 [cit. 22.02.2021]. Dostupné z: <https://insolvency.justice.cz/kalkulator-splatek/>

4.2 Zastavení insolvenčního návrhu na povolení oddlužení

Jako v předchozím případě i zde se jedná o podaný návrh po novele 1. 6. 2019. Konkrétně se jedná o insolvenční návrh s návrhem na povolení oddlužení, které podala v červenci 2020 dlužnice Š. Š. k Městskému soudu v Praze (sp.zn. MSPH 96 INS 14380/2020).

Jedná se o ženu středního věku, svobodnou a bezdětnou, která si podala návrh na povolení oddlužení s tím, že má u 10 věřitelů nezajištěné závazky ve výši cca 570 000 Kč, přičemž uvedla, že závazky vznikly z důvodu pomoci jejímu drogově závislému bratrovi, který jí opakovaně žádal o finanční pomoc. Jelikož dlužnice neměla stálé zaměstnání, tak se se svými závazky dostala do exekucí. Část závazků dlužnice použila i na své živobytí. Dlužnice uvedla, že je v platební neschopnosti, když má více věřitelů, vůči kterým má peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti, přičemž jsou zastaveny i platby podstatné části peněžitých závazků, které nejsou plněny po dobu delší než 3 měsíců a v podání insolvenčního návrhu s návrhem na povolení oddlužení vidí jedinou možnost řešení své situace.

Dlužnice uvedla, že vlastní pouze majetek nepatrné hodnoty, a to mobilní telefon (odhadní cena 9 000 Kč), tablet Samsung (odhadní cena 6 000 Kč) a televizor (odhadní cena 3 000 Kč) a dále, že má pohledávku za svým bývalým zaměstnavatelem, který jí dluží mzdu ve výši 104 300 Kč. Její příjem je pouze z dohody o provedení práce ve výši 9 000 Kč, přičemž v doplněném návrhu uvedla ještě druhý příjem z dohody o provedení práce, když dárce, který jí přislíbil uzavřít darovací smlouvu na částku 6 000 Kč, bez udání bližších důvodů uzavření smlouvy odmítl.

Dlužnice v návrhu uvedla, že proti ní již byla vedena dvě řízení. Jednak řízení pod sp. zn. MSPH 99 INS 34610/14, které bylo zrušeno a zastaveno. Dlužnice dlouhodobě neplnila podmínky oddlužení a z úřadu práce byla sankčně vyřazena z důvodu padělání úřední listiny, což vedlo i k trestnímu stíhání. Ve druhém případě pod sp. zn. MSPH 95 INS 4818/2019, kdy došlo k zastavení insolvenčního řízení a zamítnutí návrhu na povolení oddlužení z důvodu rozdílných částek závazků, které byly vyčísleny jinak v návrhu a jinak v seznamu závazků.

I nově podaný návrh na oddlužení soud zamítl a insolvenční řízení zastavil, když z výše uvedených řízení bylo zjištěno, že v posledních pěti letech před podáním uvedeného návrhu, bylo oddlužení dlužnice dne 12. 6. 2018 pod sp.zn. MSPH 99 INS 34610/14 zrušeno.

4.2.1 Shrnutí příkladu zastavení insolvenčního návrhu

V současné době činí dluhy dlužnice cca 570 000 Kč. I když dlužnici neuběhla ještě pětiletá lhůta od doby, kdy jí bylo schválené oddlužení zrušeno. Přesto se dlužnice pokusila buď vlastní nevědomostí nebo cíleně obejít zákonné ustanovení § 395 odst. 4 IZ a podat si insolvenční návrh na povolení oddlužení, když v současné době je již upuštěno od minimální 30 % hranice uspokojení pohledávek věřitelů, která před novelou 1. 6. 2019 byla jednou z podmínek splnění oddlužení. A jak z výše uvedeného vyplývá, předešlé návrhy byly podány ještě v době, kdy byla výše minimální úhrady vyžadována. Dlužnice si pravděpodobně myslela, že pokud zaplatí minimální částku 2 178 Kč, kterou musí být schopen dlužník v oddlužení nyní splnit, bude automaticky od zbytku závazků osvobozena. Věřitelé se tak budou dožadovat uspokojení svých závazků v rámci exekuce.

4.3 Zrušení oddlužení pro neplnění splátkového kalendáře

V dalším případě se jedná o insolvenčním návrh na povolení oddlužení podaný květnu 2019 (tedy před novelou 1. 6. 2019), kterým žádal dlužník K. L. u Krajského soudu v Ústí nad Labem (sp. zn. KSUL 79 INS 7157/2019) oddlužení plněním splátkového kalendáře.

Jedná se o muže středního věku, rozvedeného, kterému byla soudem stanovena vyživovací povinnost na nezletilého syna ve výši 2 000 Kč měsíčně. Dlužník uvedl, že nemá žádné zaměstnance, ani hodnotnější majetek. Jeho příjem z pracovního poměru činí 18 600 Kč měsíčně. V návrhu dlužník uvedl, že s ohledem na 14 závazků, které má u 12 věřitelů v celkové výši 207 331,03 Kč, bude tak schopen uhradit nezajištěným věřitelům 100 % jejich závazků. Zároveň uvedl, že do finanční tísně se dostal z důvodu snižování stavu zaměstnanců, když nebyl schopen hradit své závazky spojené s bydlením a byl nucen bydlet na ubytovně. Zaměstnán byl vždy jen na krátkou dobu, ale nyní má již hlavní pracovní poměr a je tak schopen splácet své závazky.

Návrh byl podán ještě před novelou 1. 6. 2019 a v tomto případě musí dlužník uhradit alespoň 30% pohledávek svých věřitelů.

Soud po zhodnocení návrhu a listinných důkazů dospěl k závěru, že dlužník splňuje podmínky pro vydání usnesení o jeho úpadku, a proto po určení osoby insolvenčního správce bylo vydáno usnesení o úpadku spojené s povolením oddlužení, ve kterém věřitelé byli vyzváni k podání přihlášek pohledávek ve lhůtě 30 dnů ode dne rozhodnutí o úpadku. V případě oddlužení vede přezkumné jednání nikoli soud, ale insolvenční správce, který po

jednání zašle soudu uvedené listiny – zprávu o přezkumu, záznam o jednání s dlužníkem, seznam přihlášených pohledávek (Přehledový list), přehled stanovisek dlužníka, zprávu pro oddlužení, soupis majetkové podstaty, seznam přihlášených pohledávek. Uvedené listiny jsou zveřejněny a lze proti nim podat námitky.

Na přezkumném jednání bylo zjištěno, že dlužník má celkem 37 věřitelů, u kterých má celkem nezajištěné pohledávky ve výši 612 156,14 Kč. Uvedené pohledávky nebyly správcem, ani dlužníkem popřeny. I když dlužník v návrhu uvedl, že má soudem stanovené výživné na svého nezletilého syna ve výši 2 000 Kč měsíčně, na přezkumném jednání vyšlo najevo i dlužné výživné ve výši cca 100 000 Kč. Hodnotnější majetek u dlužníka nebyl zjištěn, pouze obvyklé vybavení domácnosti a dále byl zjištěn osobní automobil zn. Seat Malaga, r.v. 1991, u kterého dlužník uvedl, že toto vozidlo již nevlastní. Insolvenční správce přesto navrhl schválit oddlužení splněním splátkového kalendáře, i když byla zjištěna vyšší výše závazků, než dlužník uvedl v návrhu. Propočtem ze mzdy dlužníka bylo zjištěno, že předpokládaná míra uspokojení nezajištěných věřitelů by i za těchto okolností měla dosáhnout 35,73 %. S ohledem na výše uvedené proto bylo soudem rozhodnuto o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře spolu s dalšími podmínkami, které musí být dlužníkem a insolvenčním správcem v rámci oddlužení plněny.

Soud usnesením rozhodl o zrušení oddlužení dlužníka a insolvenční řízení zastavil, neboť dlužník od počátku schváleného oddlužení řádně neplnil splátkový kalendář, vznikl mu dluh i na odměně u insolvenčního správce a u sepisovatele insolvenčního návrhu. Dále dlužník neuvedl dluh na výživném, který byl přihlášený jako pohledávka za majetkovou podstatou ve výši 94 000 Kč a dlužník neuvedl další dluhy, které mu vznikly za majetkovou podstatou vůči Celnímu úřadu (bloková pokuta ve výši 2 000 Kč, uložena mu Městskou policií Města Dubí).

4.3.1 Shrnutí zrušení oddlužení pro neplnění splátkového kalendáře

Podaný návrh dlužníkem s výši závazků 207 331,03 Kč, tak dával předpoklad splnění oddlužení ve výši 100 % dluhů, a i po přezkumném jednání, kdy, již výše závazků činila 612 156,14 Kč, byl stále předpoklad splnění oddlužení dlužníka ve výši 35,73 % a to i

v případě, že tento měl soudem stanovenou vyživovací povinnost ve výši 2 000 Kč měsíčně vůči svému nezletilému synovi.

Z uvedeného příkladu je vidět, že nebylo využito sanačního způsobu řešení úpadku dlužníka, aby mohl žít bez dluhů a mohly mu být nezaplacené závazky prominuty (tj. měl šanci začít znovu a s čistým štítem), když nejenže nehradil řádně splátky věřitelům, ale došlo ke zjištění dalších dluhů, a to dlužného výživného ve výši 94 000 Kč a blokové pokuty ve výši 2 000 Kč.

4.4 Splnění oddlužení zpeněžením majetkové podstaty

Poslední případ se týká oddlužení zpeněžením majetkové podstaty. Jedná se o návrh podaný v únoru 2019 (tedy před novelou 1. 6. 2019), kterým žádala dlužnice K. P. u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec (sp. zn. KSLB 82 INS 2994/2019) oddlužení plněním splátkového kalendáře.

Jedná se o ženu středního věku, rozvedenou, která má jednu vyživovací povinnost ke své nezletilé dceři. Dlužnice uvedla, že nemá žádné zajištěné závazky a výše jejich celkových nezajištěných závazků u 3 věřitelů činí 617 475,80 Kč. Ohledně majetku se vyjádřila v tom směru, že vlastní pouze běžné vybavení domácnosti a pozemky p. č. St. 736, p. č. 2916/5. 3072/9, vedené u Katastrálního úřadu pro Liberecký kraj, Katastrální pracoviště Jablonec nad Nisou, obec a k. ú. Koberovy. Dále uvedla, že je nepodnikající fyzickou osobou a její závazky nepochází z podnikání s tím, že nemá ani žádné zaměstnance. Do tíživé finanční situace se dostala po tragické smrti svého syna, s kterým uzavřela v roce 2017 smlouvu o konsolidaci půjček s MONETA Money Bank a dále i z důvodu mnohaletého soudního řízení o vypořádání SJM s bývalým manželem. Jelikož pobírá pouze invalidní důchod, není tak schopna uvedené závazky hradit a to ani, když se přestěhovala do menšího bytu s menšími náklady.

Jelikož byl návrh podán ještě před novelou 1. 6. 2019, tak v tomto případě musí dlužnice uhradit alespoň 30 % pohledávek svých věřitelů.

Dlužnice uvedla, že s příjmem z invalidního důchodu ve výši 11 062 Kč a z darovací smlouvy ve výši 2 200 Kč měsíčně bude schopna věřitelům během 5 let uhradit částku 187 680 Kč, která představuje 30,40 % jejich závazků.

Soud na základě insolvenčního návrhu spojeného s návrhem na povolení oddlužení rozhodl o úpadku spojeného s povolení oddlužení dlužnice a zároveň vyzval věřitelé k podání přihlášek pohledávek ve lhůtě 30 dnů ode dne rozhodnutí o úpadku. Jak již vyplývá z výše uvedených příkladů, přezkumné jednání v případě oddlužení je vedeno insolvenčním správcem, který po jednání zasílá veškeré relevantní listiny příslušnému soudu ke zveřejnění a k případnému podání námitek proti nim.

Ze zprávy pro oddlužení vyplývá celková výše nezajištěných závazků dlužnice u dvou věřitelů (tj. věřitelé, kteří se řádně přihlásili) ve výši 542 719,25 Kč. Příjem dlužnice činí invalidní důchod ve výši 11 062 Kč a příjem z darovací smlouvy ve výši 2 200 Kč měsíčně. Návrh na stanovení jiné výše měsíčních splátek dlužnice nežádala. I když dlužnice původně navrhovala oddlužení splátkovým kalendářem, tak insolvenční správce, s ohledem na její majetkové poměry, navrhl oddlužení zpeněžením majetkové podstaty, kterým by bylo v případě zpeněžení nemovitosti dosaženo uspokojení 54 % pohledávek nezajištěných věřitelů, zatímco oddlužením splněním splátkového kalendáře by bylo dosaženo pouze 34 %.

Jelikož oddlužení zpeněžením majetkové podstaty představuje nejefektivnější způsob uspokojení věřitelů a dlužnice se uvedenému způsobu oddlužení nebránila, rozhodl soud o schválení oddlužení formou zpeněžení majetkové podstaty.

Po schválení konečné zprávy a vydání rozvrhového usnesení, kterým došlo k uhrazení přihlášených pohledávek ve výši 55,991 %, tak soud rozhodl usnesením o splnění oddlužení a osvobození dlužnice od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení a to v rozsahu, v němž dosud nebyly uspokojeny s tím, že se osvobození vztahuje i na pohledávky, které nebyly do insolvenčního řízení přihlášeny a ke kterým se v insolvenčním řízení nepřihlíženo a i na ručitele a jiné osoby, které měly vůči dlužníku pro uvedené pohledávky právo postihu.

Osvobození od pohledávek může být odejmuto ve lhůtě 3 let od pravomocného přiznání, pokud se v této lhůtě prokáže podvodné jednání dlužníka.

4.4.1 Shrnutí splněním oddlužení zpeněžením majetkové podstaty

I když dlužnice původně žádala povolení oddlužení plněním splátkového kalendáře, který by uhradila svým přihlášeným nezajištěným věřitelům přes 30 % svých závazků, neboť

návrh byl podán ještě před novelou 1. 6. 2019, přičemž žádné zajištěné věřitele neměla. Soud s ohledem na nemovitý majetek rozhodl o povolení oddlužení zpeněžením majetkového podstaty, který předpokládal vyšší míru procentního uspokojení přihlášených věřitelů, a to z toho důvodu, že výše přihlášených pohledávek za dlužnicí činila výši 542 719,25 Kč a hodnota nemovitého majetku dlužnice byla odhadnuta na částku 450 000 Kč, přičemž její příjem z invalidního důchodu byl ve výši 11 062 Kč a z darovací smlouvy 2 200 Kč a k tomu měla ještě jednu vyživovací povinnost.

Dlužnice tak, nejenže uhradila 55,991 % všech svých závazků (tj. zpeněžením majetkové podstaty se věřitelům dostalo vyššího upokojení svých pohledávek, nežli by se jim dostalo splněním splátkového kalendáře) a zároveň se tak dlužnice již ve velmi krátkém časovém úseku zbavila svých dluhů. Návrh byl dlužnicí podán v únoru 2019 a usnesení o splnění oddlužení a osvobození dlužnice po splnění oddlužení bylo vydáno již v květnu 2020 (č.j. KSLB 82 INS 2994/2019-B-17). Na uvedeném příkladu je vidět, že institut oddlužení se dlužnicí vyplatil, a to i s ohledem na délku uvedeného řízení a dlužnice tak může začít žít svůj život bez dluhů.

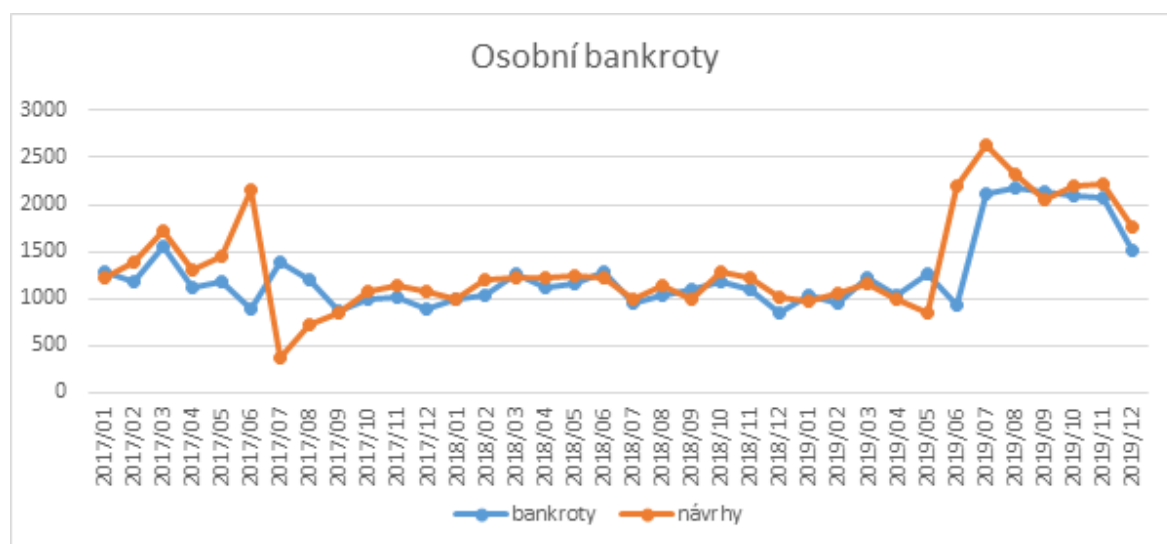
5 Výsledky

5.1 Vývoj oddlužení v letech 2017–2019

Novela insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb. účinná od 1. 6. 2019 způsobila nárůst počtu osobních bankrotů (neboli oddlužení), a to téměř o dvojnásobek. Z níže uvedeného grafu lze porovnáním zjistit, že v prosinci 2019 bylo vyhlášeno 1510 osobních bankrotů, což je méně než v listopadu. Uvedený prosincový pokles návrhů na osobní bankrot a počet vyhlášených osobních bankrotů je způsobem nejen nižším počtem pracovních dnů, ale též i dovolenou mezi Vánocemi a Novým rokem.

Za celý rok 2019 došlo k vyhlášení 18 493 osobním bankrotům (tj. o 5 444 více než v předešlém roce) a návrhů na osobní bankrot bylo předloženo 20 371 (tj. o 6 678 více než v předešlém roce). Došlo k meziročnímu nárůstu osobních bankrotů o 42 % a ke zvýšení návrhu na osobní bankrot o 48 %.

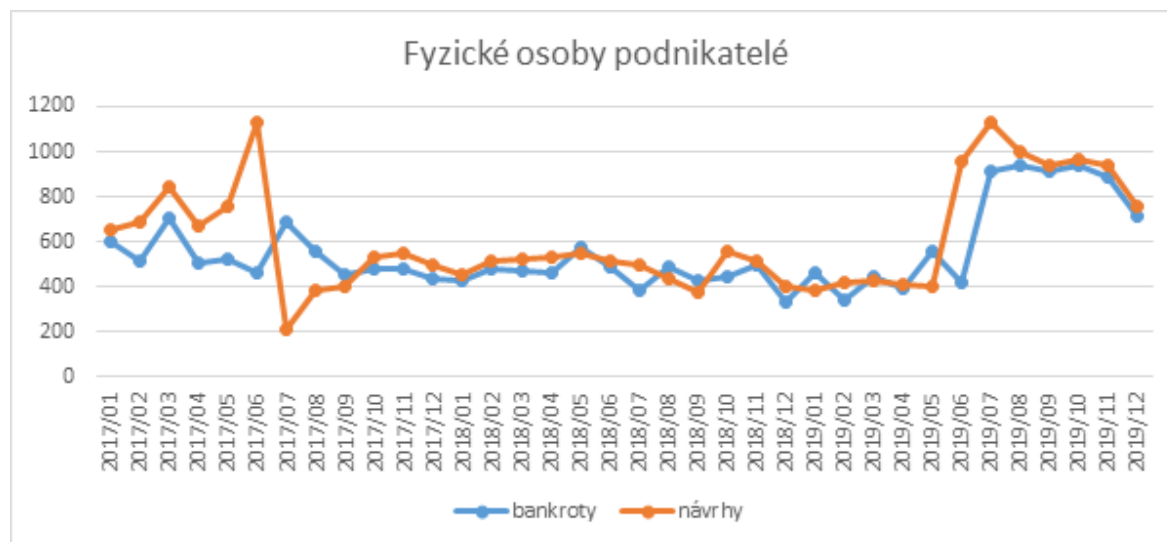
Graf 1 - Vývoj počtu návrhů na osobní bankrot a osobních bankrotů

Zdroj: Počet bankrotů firem, podnikatelů a obyvatel v roce 2019 po šesti letech vzrostl - Informace o firmách. Úvodní stránka - Informace o firmách [online]. Copyright © CRIF [cit. 17.03.2021]. Dostupné z: <https://www.informaceofirmach.cz/crif-pocet-bankrotu-firem-podnikatelu-a-obyvatel-v-roce-2019-po-šesti-letech-vzrostl/> - převzato: CRIF – Czech Credit Bureau

Nejvíce osobních bankrotů bylo v Moravskoslezském kraji (2 801) a v Ústeckém kraji (2 495) a nejméně poté v kraji Karlovarském (751), v Pardubickém kraji (741) a Vysočině (564).⁷⁹

Graf 2 - Vývoj počtu návrhů na bankrot a bankrot fyzických osob podnikatelů

Zdroj: Počet bankrotů firem, podnikatelů a obyvatel v roce 2019 po šesti letech vzrostl - Informace o firmách. Úvodní stránka - Informace o firmách [online]. Copyright © CRIF [cit. 17.03.2021]. Dostupné z: <https://www.informaceofirmach.cz/crif-pocet-bankrotu-firem-podnikatelu-a-obyvatel-v-roce-2019-po-šesti-letech-vzrostl/> - převzato: CRIF – Czech Credit Bureau

Z výše uvedeného grafu je patrné, že novelou insolvenčního zákona č. 31/2019 účinnou od 1. 6. 2019 došlo i ke zvýšeném měsíčním počtu návrhu na oddlužení fyzických osob podnikatelů, a to zhruba o dvojnásobek, kdy tak se tak bankrot fyzických osob podnikajících zvýšil o 48 %.

Počet bankrotů fyzických osob podnikatelů tak v důsledku novely insolvenčního zákona vzrostl ve všech krajích, přičemž nejvyšší nárůst nastal v Praze o 74 %, následovaný Ústeckým krajem s 65 %, přičemž nejmenší počet bankrotů podnikatelů byl ve Středočeském kraji, kde došlo ke zvýšení pouze o 18 %.⁸⁰

⁷⁹ CRIF: Počet bankrotů firem, podnikatelů a obyvatel v roce 2019 po šesti letech vzrostl - Informace o firmách. Úvodní stránka - Informace o firmách [online]. Copyright © CRIF [cit. 27.02.2021]. Dostupné z: <https://www.informaceofirmach.cz/crif-pocet-bankrotu-firem-podnikatelu-a-obyvatel-v-roce-2019-po-šesti-letech-vzrostl/>

⁸⁰ CRIF o insolvencích 2019: Vzestup (mírný) ve všech parametrech, výrazný u osobních bankrotů | Výzkum insolvence. Restrukturalizace - reorganizace - sanace | Výzkum insolvence [online]. Copyright © Clyde [cit. 2020].

Tabulka 1-Oddlužení schválená splátkovým kalendářem

Oddlužení splátkovým kalendářem	Praha	Stč	JČ	ZČ	SČ	VČ	JM	SM	ČR
2017	395	1148	811	1794	2559	1698	1268	2995	12668
2018	1006	1649	1253	2543	3183	3162	2697	4042	19535
2019	1109	2382	1663	2493	3691	3287	2880	4550	22055

Zdroj: Aktuality – Portál justice. *Aktuality – Portál justice* [online]. Copyright ©2017 Ministerstvo spravedlnosti České republiky [cit. 27.02.2021]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/>. Vlastní zpracování

Tabulka 2 - Oddlužení schválená zpeněžením majetkové podstaty

Oddlužení zpeněžením majetkové podstaty	Praha	Stč	JČ	ZČ	SČ	VČ	JM	SM	ČR
2017	16	49	36	56	61	94	65	126	503
2018	39	54	71	75	77	92	121	131	660
2019	22	78	53	52	66	76	99	116	562

Zdroj: Aktuality – Portál justice. *Aktuality – Portál justice* [online]. Copyright ©2017 Ministerstvo spravedlnosti České republiky [cit. 27.02.2021]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/>. Vlastní zpracování

Porovnáním dat z přehledu insolvenčního řízení za roky 2017 až 2019 lze určit, že oproti roku 2017 došlo ke dvojnásobnému zvýšení počtu schválených oddlužení, což zřejmě zapříčinila novela insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb. účinná od 1. 6. 2019, která zavedla mírnější podmínky oddlužení. Nejvíce dlužníků se nachází v Moravskoslezském a Severočeském kraji, což souvisí s velkou mírou nezaměstnanosti v těchto krajích, na rozdíl od Prahy, kde je nejnižší míra nezaměstnanosti.

06.03.2021]. Dostupné z: <http://vyzkuminsolvence.cz/zpravodajstvi/crif-o-insolvencich-2019-vzestup-mirny-ve-vsech-parametrech-vyrazny-u-osobnich-bankrotu.html>

Tabulka 3 - Přehled úspěšnosti uspokojení pohledávek 2017

Fyzické osoby	do	od	od	od	od	od	od	od
	30 %	30 %	40 %	50 %	60 %	70 %	80 %	90 %
		do	do	do	do	do	do	do
		40 %	50 %	60 %	70 %	80 %	90 %	100 %
podnikatelé	196	54	46	24	13	12	10	13
nepodnikatelé	489	268	151	103	93	52	57	53

Zdroj: Aktuality – Portál justice. *Aktuality – Portál justice* [online]. Copyright ©2017 Ministerstvo spravedlnosti České republiky [cit. 27.02.2021]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/>. Vlastní zpracování

Tabulka 4 - Přehled úspěšnosti uspokojení pohledávek 2018

Fyzické osoby	do	od	od	od	od	od	od	od
	30 %	30 %	40 %	50 %	60 %	70 %	80 %	90 %
		do	do	do	do	do	do	do
		40 %	50 %	60 %	70 %	80 %	90 %	100 %
podnikatelé	240	71	50	43	22	22	9	15
nepodnikatelé	668	347	225	189	128	113	73	96

Zdroj: Aktuality – Portál justice. *Aktuality – Portál justice* [online]. Copyright ©2017 Ministerstvo spravedlnosti České republiky [cit. 27.02.2021]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/>. Vlastní zpracování

Tabulka 5 - Přehled úspěšnosti uspokojení pohledávek 2019

Fyzické osoby	do	od	od	od	od	od	od	od
	30 %	30 %	40 %	50 %	60 %	70 %	80 %	90 %
		do	do	do	do	do	do	do
		40 %	50 %	60 %	70 %	80 %	90 %	100 %
podnikatelé	244	121	66	61	36	24	25	25
nepodnikatelé	606	348	254	194	123	124	74	95

Zdroj: Aktuality – Portál justice. *Aktuality – Portál justice* [online]. Copyright ©2017 Ministerstvo spravedlnosti České republiky [cit. 27.02.2021]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/>. Vlastní zpracování

Porovnáním přehledu úspěšnosti uspokojení pohledávek bylo zjištěno, že největší míra uspokojení je do 30 % pohledávek a následně od 30 % do 40 % pohledávek, a to bez ohledu na to, zda se jedná o dlužníky podnikatele nebo nepodnikatele. U podnikatelů věřitelé často přistoupí na schválení oddlužení podnikající fyzické osoby, i když tato má

dluhy z podnikání, aby se tak věřitelům dostalo většího uspokojení výše jejich pohledávek. Oddlužením může totiž podnikající fyzická osoba pokračovat v podnikání, tj. může si tak zachovat svou živnost, kterou například léta budovala. Podle živnostenského zákona není totiž oddlužení překážkou provozování živnosti na rozdíl například od konkursu, která je likvidační formou řešení úpadku. Zajímavé je větší uspokojení pohledávek v rozmezí od 90 % do 100 % na rozdíl od uspokojení pohledávek v rozmezí od 80 % do 90 % a to zřejmě z důvodu 100% uspokojení pohledávek, kterým se řízení končí. Jak do budoucna bude vypadat úspěšné uspokojení pohledávek, když nyní tzv. odpadla minimální hranice 30% uspokojení pohledávek věřitelů, ukáže až čas.

Tabulka 6 - Přehled zrušených schválených oddlužení

Zrušená oddlužení	Praha	Stč	JČ	ZČ	SČ	VČ	JM	SM	ČR
2017	23	36	84	28	42	182	127	198	720
2018	63	52	55	34	31	186	169	89	679
2019	25	64	22	11	10	89	89	88	398

Zdroj: Aktuality – Portál justice. *Aktuality – Portál justice* [online]. Copyright ©2017 Ministerstvo spravedlnosti České republiky [cit. 27.02.2021]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/>. Vlastní zpracování

Zrušení schválení oddlužení může nastat z několika důvodů uvedených v § 418 IZ a to z důvodu, že neplní podstatné povinnosti podle schváleného oddlužení a dále se prokáže, že splátkový kalendář nebude možné splnit, vyjde najevo vznik nového závazku a tento neuhradí do 30 dnů po splatnosti nebo po schválení oddlužení vyšly najevo okolnosti, z kterých se lze domnívat, že oddlužením je sledován nepoctivý záměr či to navrhne dlužník.⁸¹ Může dojít i k jinému zrušení schváleného oddlužení a to z důvodu úmrtí dlužníka.

Nejméně zrušených schválených oddlužení z dat získaných z insolvenčního rejstříku 2017 až 2019 je v Severočeském kraji. Pravděpodobně lidé v tomto kraji s velkou nezaměstnaností se zcela snaží využít šance, která jim byla dána ve formě oddlužení a

⁸¹ zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, HLAVA V, Oddlužení, § 418

snaží se tak zbavit svých dluhů a žít v klidu. Jinak je z uvedené tabulky vidět, že celkově dochází oproti roku 2017 ke snížení počtu zrušených schválených oddlužení, což bych viděl v zodpovědnějším přístupu dlužníků k plnění oddlužení.

Tabulka 7 - Přehled dosud splněných oddlužení

Splněná oddlužení	Praha	Stč	JČ	ZČ	SČ	VČ	JM	SM	ČR
2017	359	1051	686	1570	2291	1527	1166	2723	11373
2018	881	1422	1100	2196	2826	2809	2428	3658	17320
2019	995	2169	1520	2223	3286	2967	2651	4218	20029

Zdroj: Aktuality – Portál justice. *Aktuality – Portál justice* [online]. Copyright ©2017 Ministerstvo spravedlnosti České republiky [cit. 27.02.2021]. Dostupné z: <https://www.justice.cz/>. Vlastní zpracování

Nejvíce splněných oddlužení z dat získaných z insolvenčního rejstříku za období 2017 až 2019 je v krajích, kde bylo schváleno nejvíce oddlužení (Moravskoslezský a Severočeský kraj) a nejméně splněných oddlužení je v Praze, což souvisí s počtem schválených oddlužení. Do budoucna lze očekávat větší nárůst návrhu na oddlužení a tím pádem i splnění oddlužení v Praze, neboť si spousta lidí z různých částí republiky našla práci v Praze, kde přechodně bydlí a uvedený nárůst je již vidět v porovnání schválení oddlužením splátkovým kalendářem (viz. Tab. č. 1), kde porovnáním let 2017 až 2019 oproti ostatním krajům došlo již v Praze k trojnásobnému nárůstu povolení oddlužení, na rozdíl od ostatních krajů, kde došlo pouze k dvojnásobnému nárůstu povolení oddlužení.

5.2 Demografické složení dlužníků

Novela insolvenčního zákona č. 31/2019 účinná od 1. 6. 2019 stanovila mírnější podmínky oddlužení pro osoby pobírající starobní nebo invalidní důchod (pouze invalidní důchodci 2. a 3. stupně) a to v kratší délce oddlužení 3 roky (místo standardních 5 let), přičemž je nutné splácet minimální splátku ve výši cca 2 200 Kč. Uvedené mírnější oddlužení může důchodce využít pouze jedenkrát za život. Z tohoto důvodu došlo k porovnání návrhů na oddlužení podaných před výše uvedenou novelou a po novele. K porovnání byl vybrán kraj s nejnižším počtem návrhů na oddlužení (Praha) a kraj s nejvyšším počtem návrhů na

oddlužení (Ústecký kraj). Jelikož Krajský soud v Ústí nad Labem má i pobočku v Liberci, došlo k porovnání návrhů i na této pobočce. Byly porovnány návrhy osob starších 60+.

Tabulka 8 - Přehled podaných návrhů na oddlužení - starobní důchodci

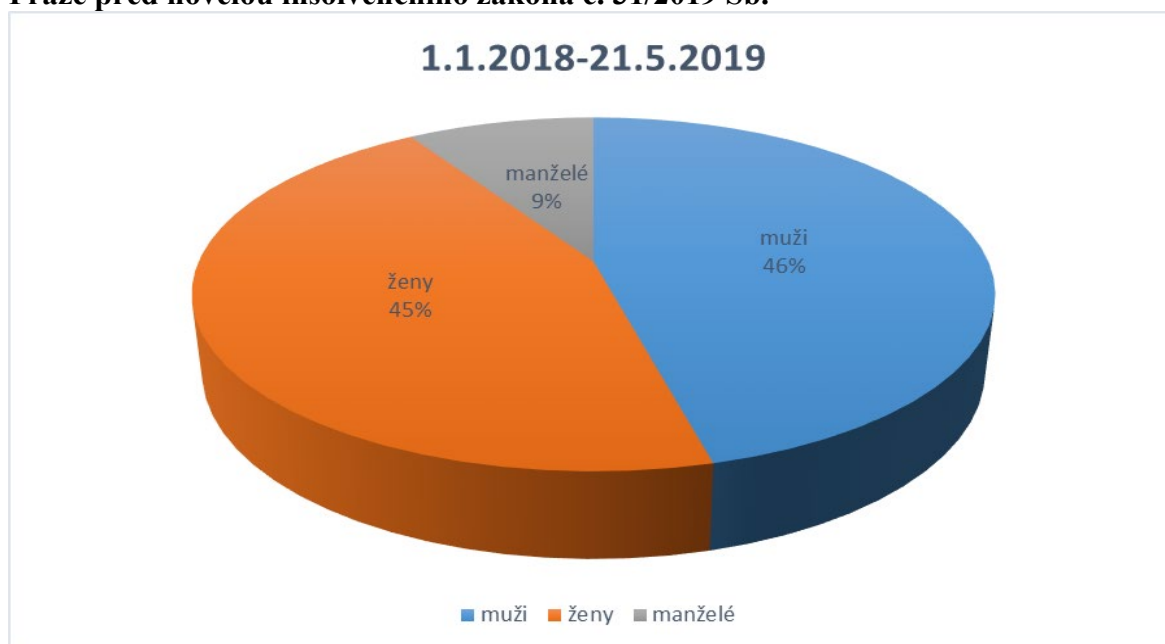
Návrhy FO starobní důchodci	Městský soud Praha	Krajský soud Ústí nad Labem	Krajský soud Ústí nad Labem pobočka Liberec
1.1.2018-31.5.2019	123	240	84
1.6.2019-31.12.2020	388	666	192

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat poskytnutých z interní části insolvenčního rejstříku od Městského soudu v Praze a Krajského soudu v Ústí nad Labem za roky 2018 - 2020

Z výše uvedeného přehledu podaných návrhů na oddlužení osob pobírajících starobní důchod je zřejmé, že oddlužovací novela insolvenčního zákona platná od 1. 6. 2019 je přínosem. Počet návrhů se po novele téměř ztrojnásobil, což znamená, že na oddlužení tak dosáhne více lidí, než tomu bývalo.

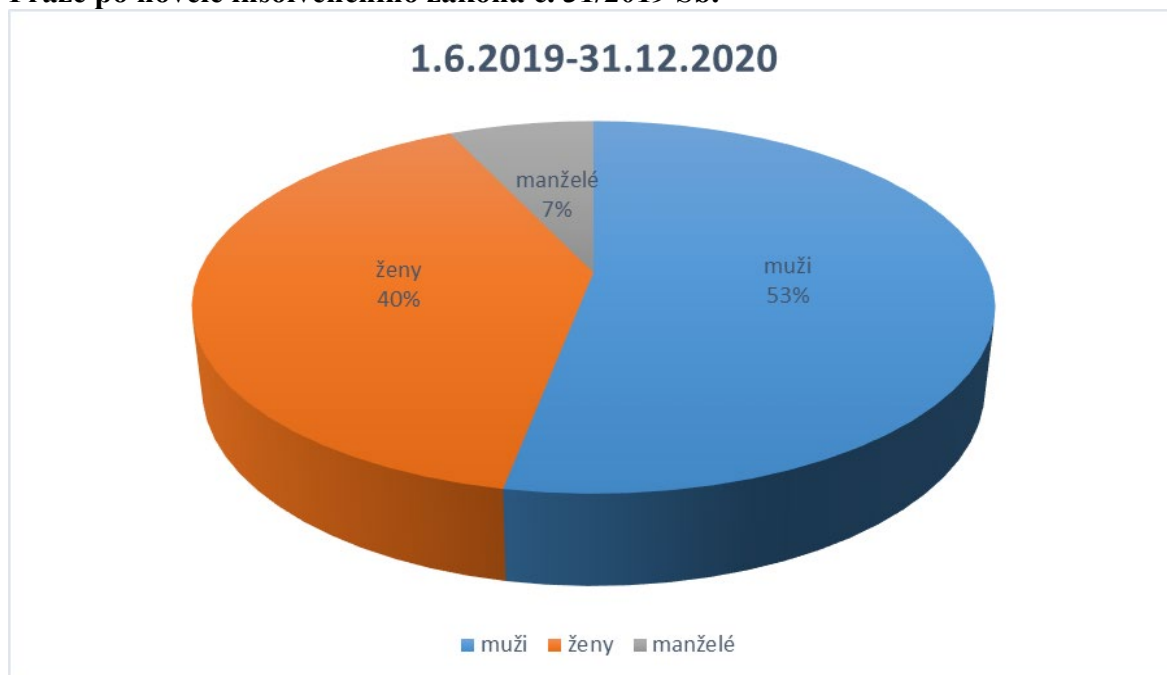
5.2.1. Analýza vybraných dlužníků podle pohlaví

Graf 3 - Zastoupení mužů a žen u návrhů na povolení oddlužení u Městského soudu v Praze před novelou insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat poskytnutých z interní části insolvenčního rejstříku od Městského soudu v Praze

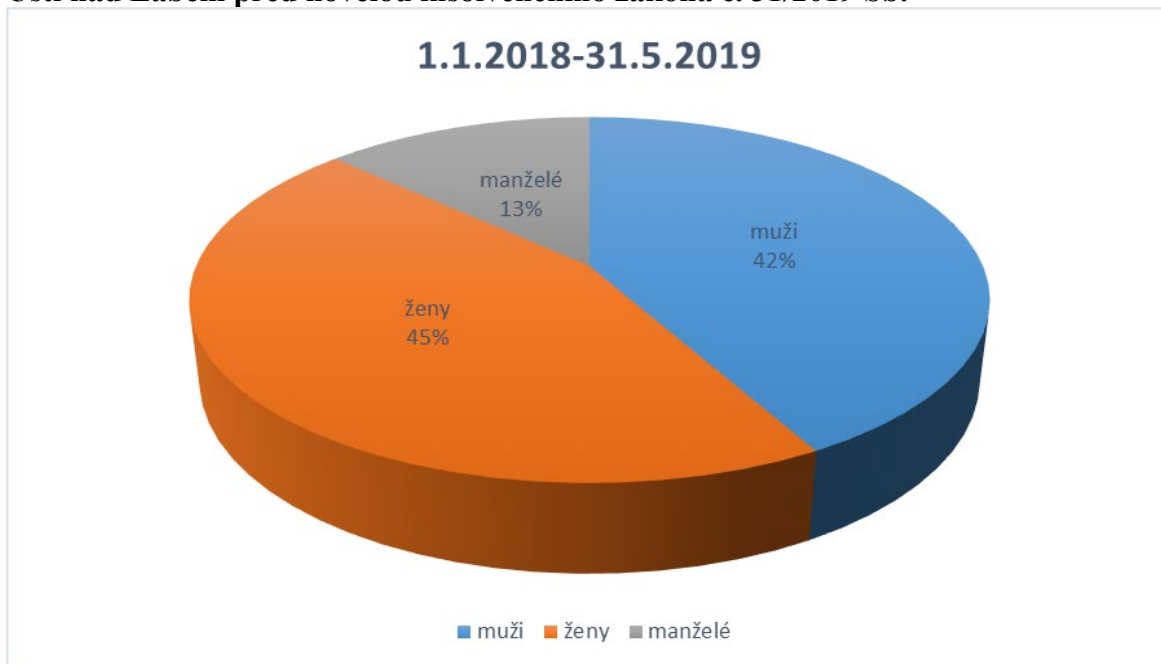
Graf 4 - Zastoupení mužů a žen u návrhů na povolení oddlužení u Městského soudu v Praze po novele insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat poskytnutých z interní části insolvenčního rejstříku od Městského soudu v Praze

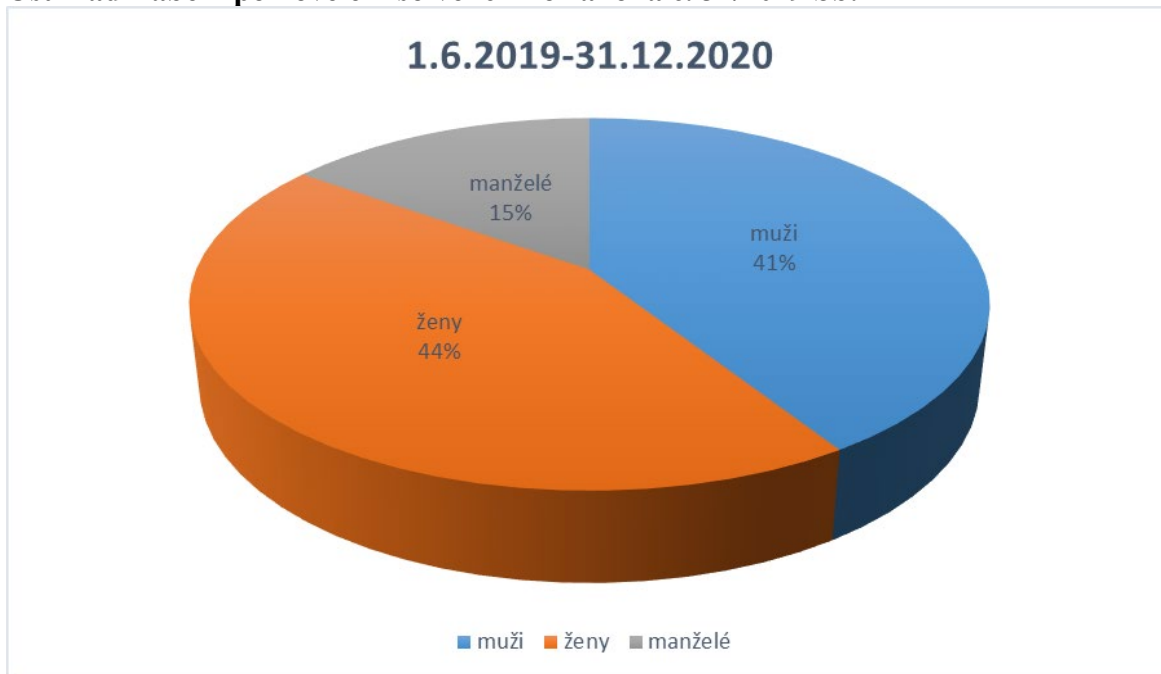
Po prozkoumání výše uvedených grafů lze dovodit, že zastoupení mužů a žen u návrhů na povolení oddlužení před novelou a po novele insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb. u Městského soudu v Praze je poměrně vyrovnaný. I když v nepatrném procentu je více podaných návrhů na povolení oddlužení u mužů, což je zřejmě z důvodu migrace obyvatel za prací do hlavního města Prahy. V Praze pracuje i spousta lidí z jiných regionů a u mužů bych předpokládal, že je pro ně snadnější opustit své trvalé bydliště a přestěhovat se za prací do jiného města, než u žen.

Graf 5 - Zastoupení mužů a žen u návrhů na povolení oddlužení u Krajského soudu v Ústí nad Labem před novelou insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat poskytnutých z interní části insolvenčního rejstříku od Krajského soudu v Ústí nad Labem

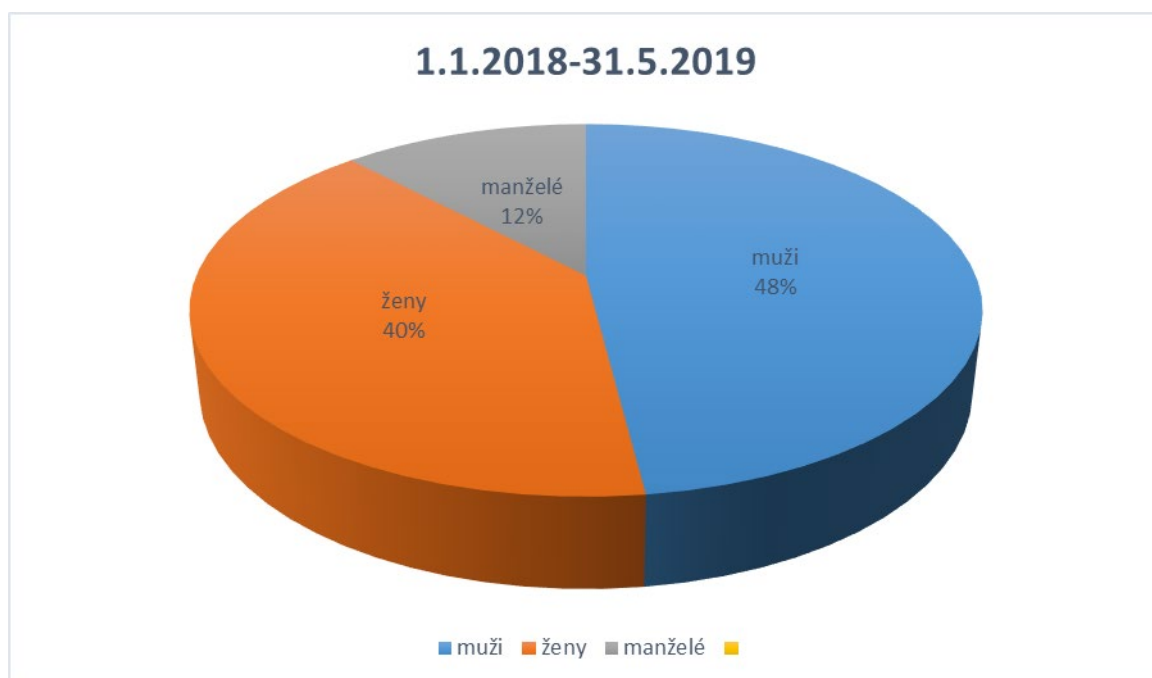
Graf 6 - Zastoupení mužů a žen u návrhů na povolení oddlužení u Krajského soudu v Ústí nad Labem po novele insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat poskytnutých z interní části insolvenčního rejstříku od Krajského soudu v Ústí nad Labem

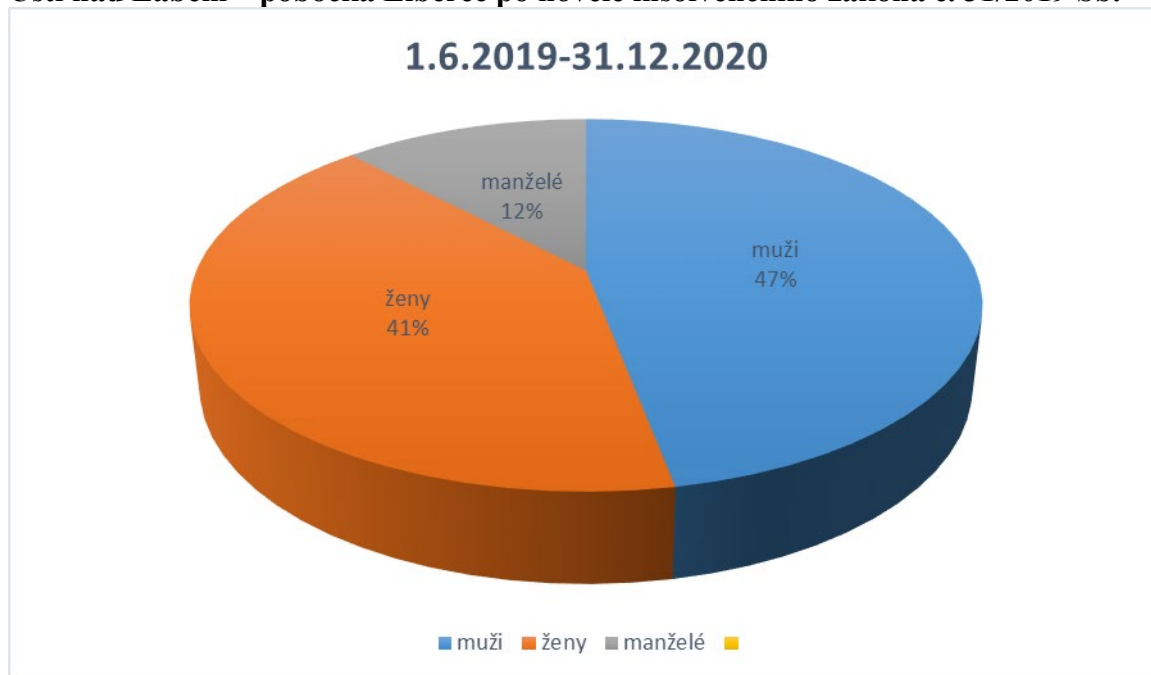
Výše uvedeným šetřením bylo zjištěno, že na rozdíl od Prahy, kde muži v nepatrně větším procentu podávají návrh na povolení oddlužení na rozdíl od žen, tak v Ústeckém kraji je před novelou a po novele insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb. trend opačný. I když zastoupení mužů a žen u návrhů na povolení oddlužení u Krajského soudu v Ústí nad Labem je téměř vyrovnaný, tak nepatrné procento podaných návrhů na oddlužení je podáno ženami. Příčinu lze spatřit ve vysoké míře nezaměstnanosti v Ústeckém kraji a migrací především mužů za prací do hlavního města Prahy, kde si většina z nich najde i přechodné bydliště a podaný návrh tak směřuje k věcně a místně příslušnému soudu podle jejich aktuálního bydliště.

Graf 7 - Zastoupení mužů a žen u návrhů na povolení oddlužení u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec před novelou insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat poskytnutých z interní části insolvenčního rejstříku od Krajského soudu v Ústí nad Labem

Graf 8 - Zastoupení mužů a žen u návrhů na povolení oddlužení u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec po novele insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat poskytnutých z interní části insolvenčního rejstříku od Krajského soudu v Ústí nad Labem

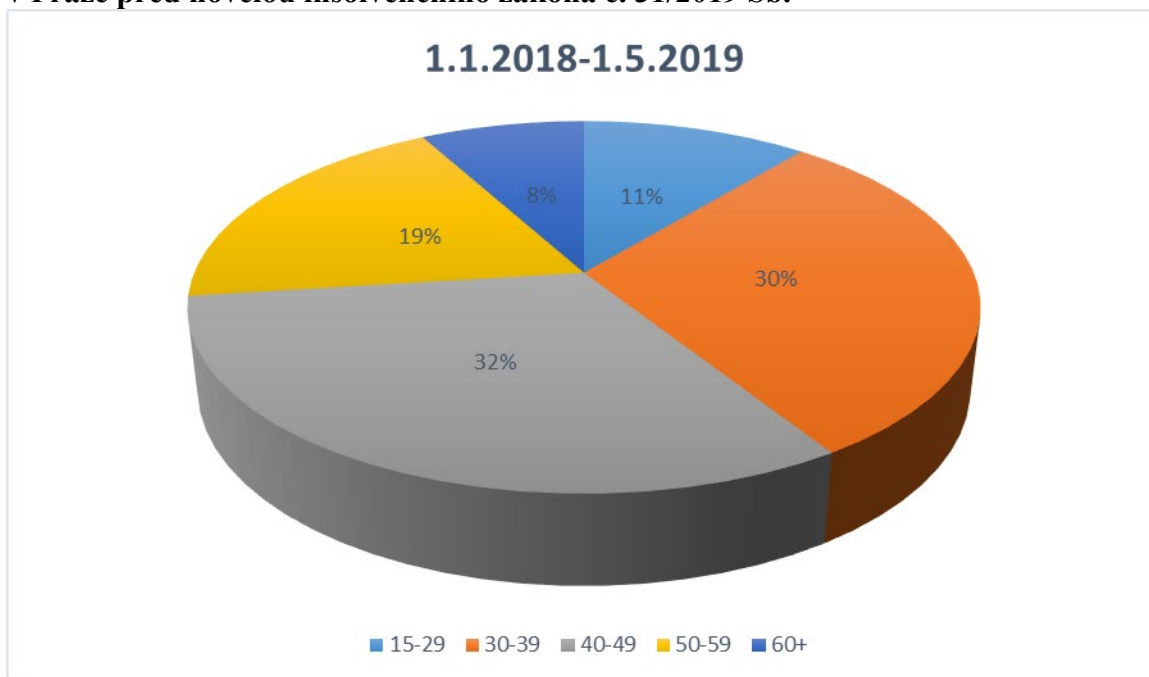
Krajský soud v Ústí nad Labem vede insolvenční databázi řízení i pro pobočku Liberec a proto došlo k porovnání i výše uvedené pobočky - Libereckého kraje, který je po Praze druhým územně nejmenším krajem. Podobně jako v Praze je zastoupení mužů a žen u návrhů na povolení oddlužení před novelou a po novele insolvenčního zákona č. 31/2019 poměrně vyrovnaný s tím, že tak jako v Praze, tak i zde je více podaných návrhů na povolení oddlužení u mužů.

V Libereckém kraji je do konce února 2021 míra nezaměstnanosti nižší (4,37 %), na rozdíl od Ústeckého kraje, kde je míra nezaměstnanosti k uvedenému datu vyšší (5,94 %).⁸² Více podaných návrhů ze stran mužů lze spatřovat v jejich možnosti splácet, byť by se jednalo i o nepatrnou částku stanovenou zákonem (min. částka pro oddlužení cca 2 200 Kč), přičemž ženy ani na tuto částku nemusí dosáhnout např., pokud se jedná o matky samoživitelky. Tyto ženy by svou situaci mohly vyřešit doložením např. smlouvy o důchodu, avšak pokud není nikdo v jejich v blízkosti, kdo by jim takto mohl pomoci, tak ani na nepatrnou částku pro oddlužení nedosáhnou.

⁸² Podíl nezaměstnaných osob v krajích k 28. 2. 2021 | ČSÚ v Českých Budějovicích. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xc/mapa-podil-kraje>

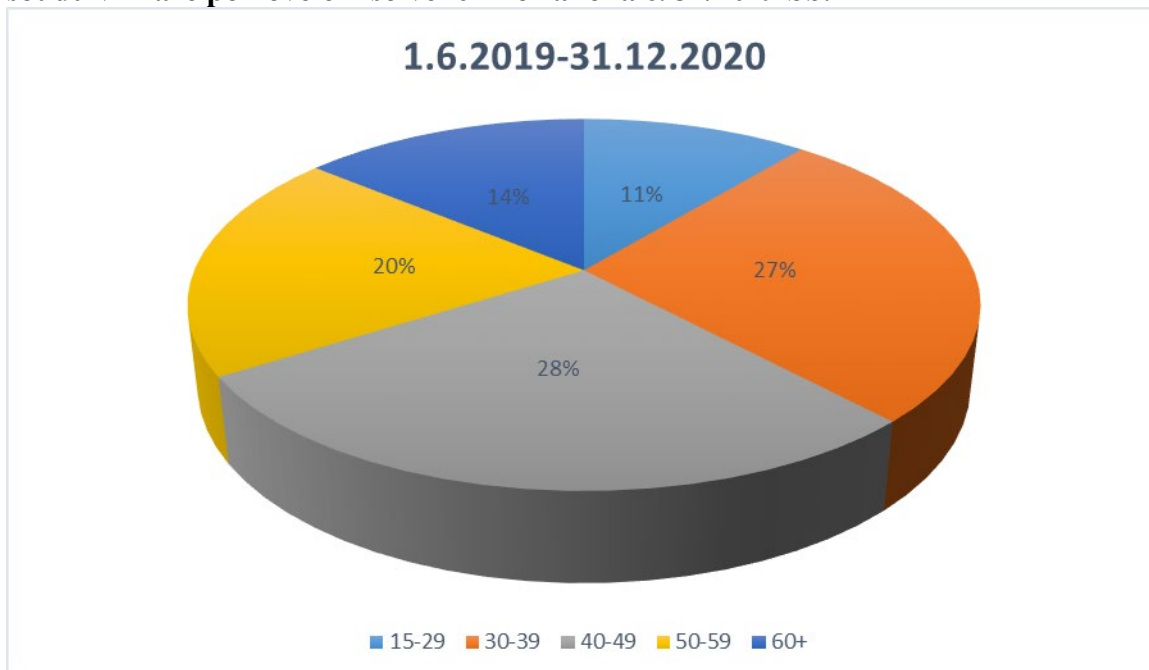
5.2.2. Analýza vybraných dlužníků podle věku

Graf 9 - Věková struktura žadatelů návrhů na povolení oddlužení u Městského soudu v Praze před novelou insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat poskytnutých z interní části insolvenčního rejstříku od Městského soudu v Praze

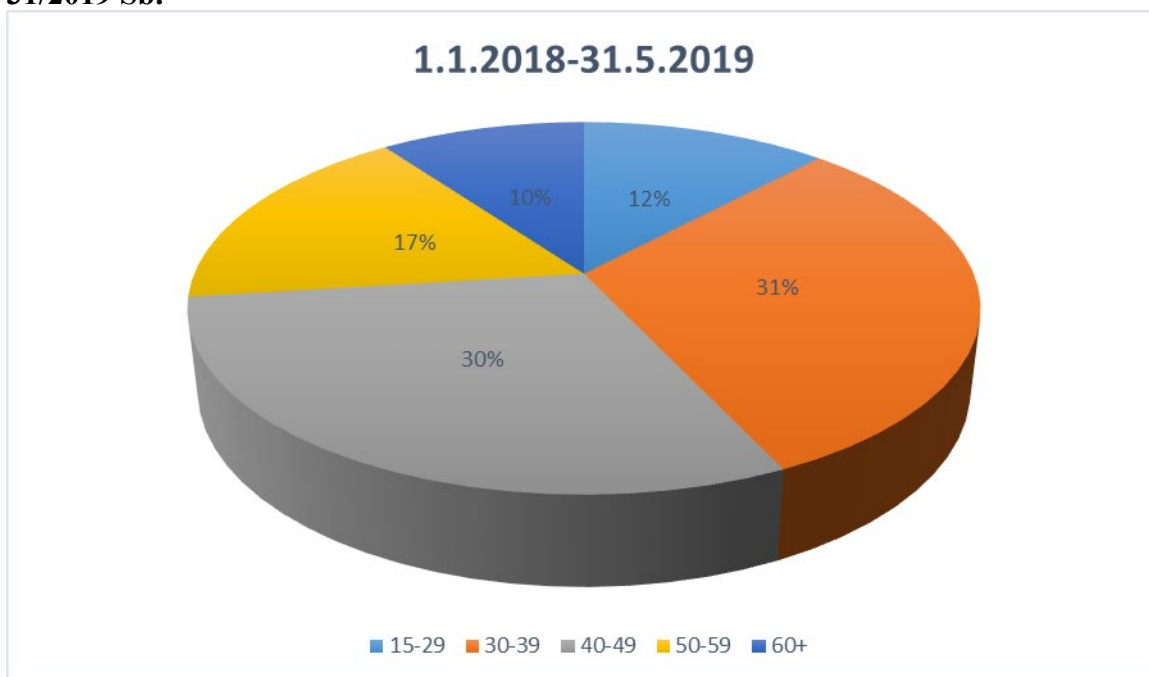
Graf 10 - Věková struktura žadatelů návrhů na povolení oddlužení u Městského soudu v Praze po novele insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat poskytnutých z interní části insolvenčního rejstříku od Městského soudu v Praze

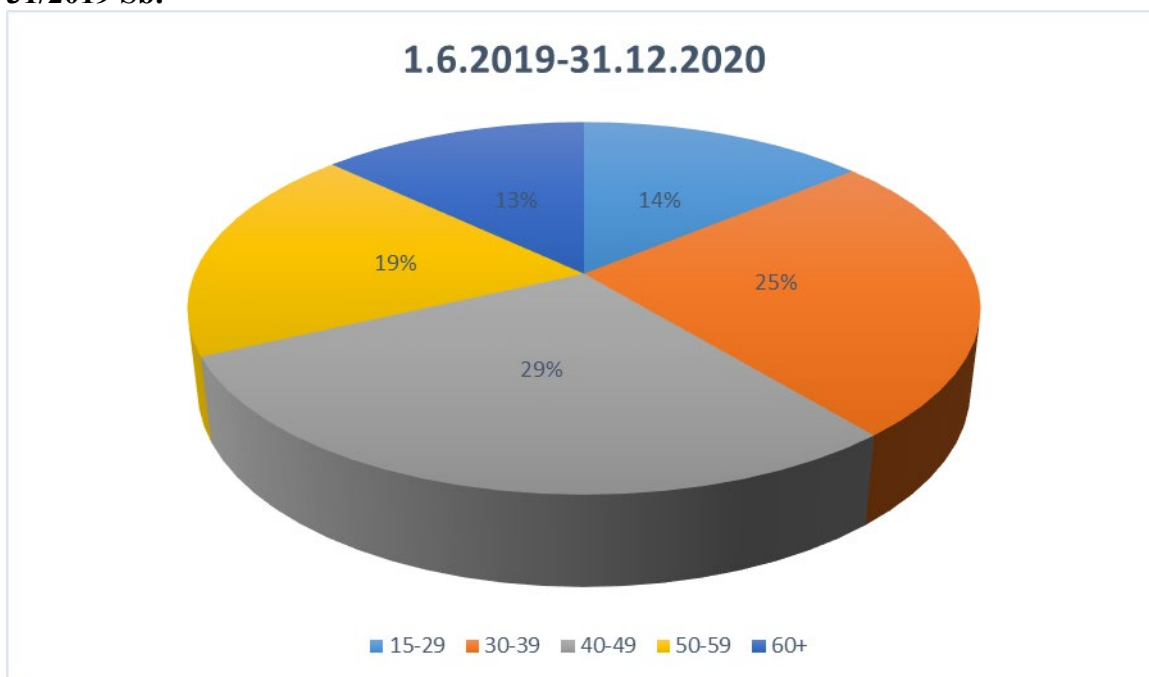
Porovnáním výše uvedených grafů lze sledovat věkovou strukturu žadatelů návrhů na povolení oddlužení u Městského soudu v Praze před novelou a po novele č. 31/2019. Lidé ve věku 30-39 a dále ve věku 40-49 tvoří nejpočetnější oddlužovací skupinu, přičemž po insolvenční novele (účinné od 1. 6. 2019) došlo k mírnému poklesu u nejpočetnější oddlužovací skupiny ve věku 30-39 o 3 % a věku 40-49 o 4 %, oproti návrhům podaných před novelou. Rozdíl v poklesu je zřejmě spatřován v tom, že setrvání v exekuci je z krátkodobého hlediska pro dlužníky ekonomicky výhodnější. U osob pobírajících starobní důchod po novele došlo k výraznému navýšení návrhu na povolení oddlužení a to z 8 % na 14 %, takže u této skupiny osob je patrný přínos uvedené novely, přičemž ostatní věková skupina (15-29 a 50-59) nevykazuje výraznější změny oproti návrhům podaných před insolvenční novelou.

Graf 11 - Věková struktura žadatelů návrhů na povolení oddlužení u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec před novelou insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat poskytnutých z interní části insolvenčního rejstříku od Krajského soudu v Ústí nad Labem

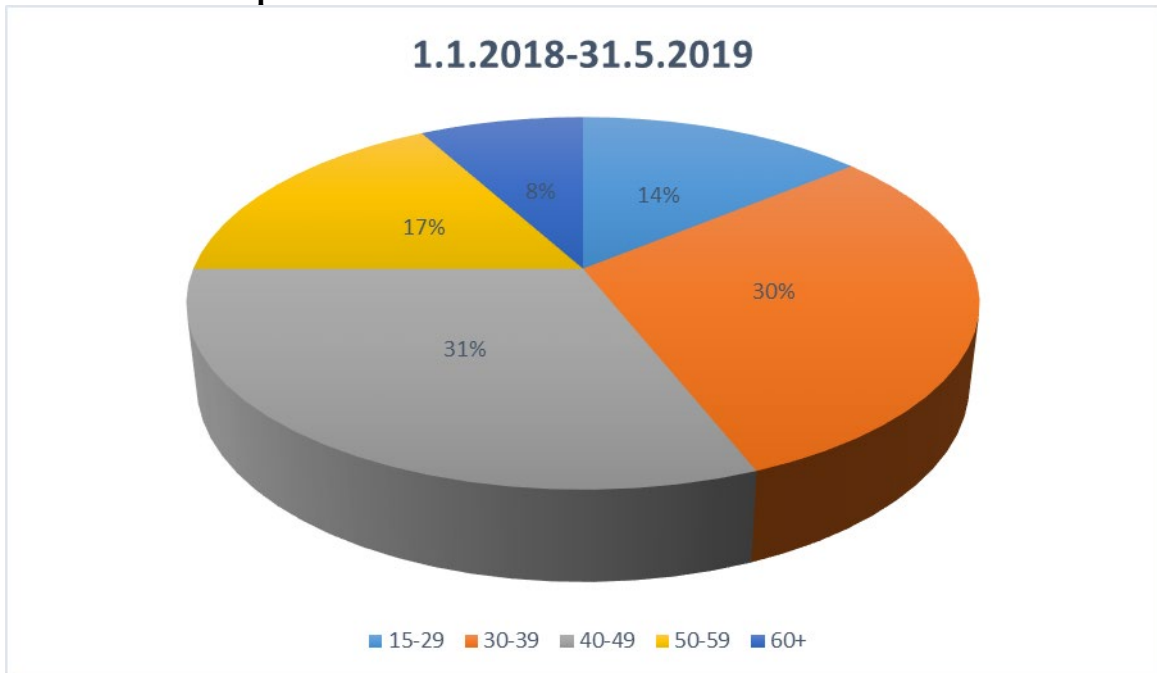
Graf 12 - Věková struktura žadatelů návrhů na povolení oddlužení u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec po novele insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat poskytnutých z interní části insolvenčního rejstříku od Krajského soudu v Ústí nad Labem

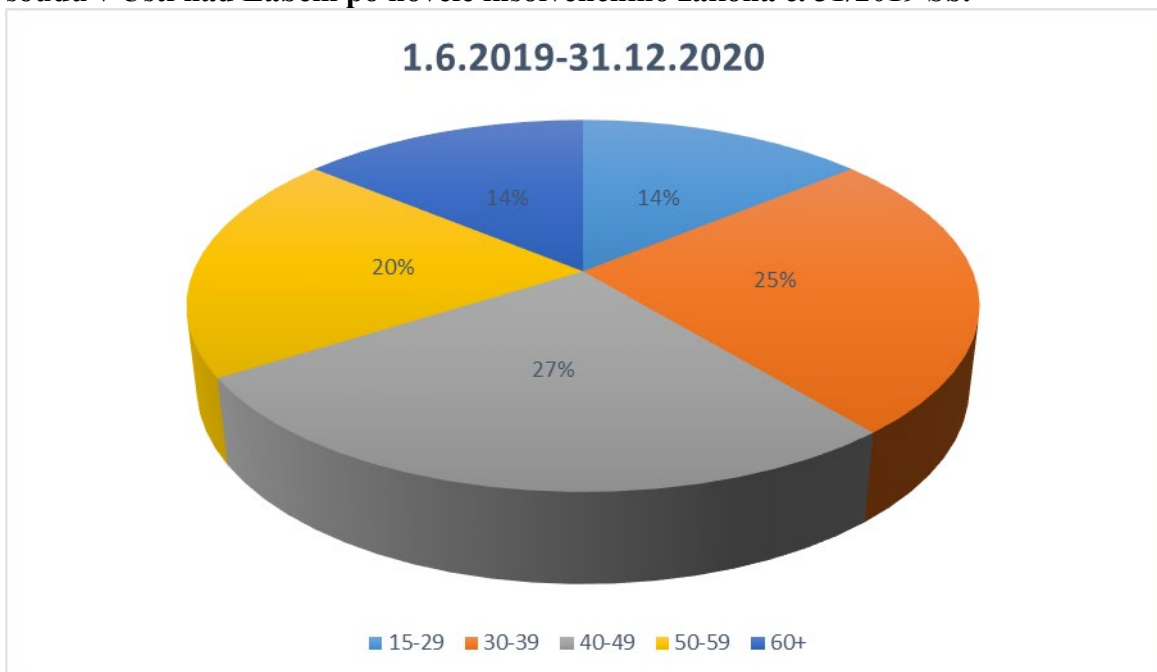
Porovnáním věkové struktury žadatelů návrhu na povolení oddlužení u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec, došlo jako u předešlého Městského soudu v Praze po novele insolvenčního zákona č. 31/2010 Sb. k mírnému poklesu nejpočetnější oddlužovací skupiny. U věkové skupiny 30-39 o 6 % (z 31 % na 25 %) a u skupiny 40-49 o 1 % (z 30 % na 29 %), přičemž ostatní věkové skupiny vykazují nárůst. Nejvyšší nárůst je opět u věkové skupiny 60+. Opět zde velkou roli sehrála novela, když starobní důchodci a invalidní důchodci 2. a 3. skupiny mají mírnější formu oddlužení, a to v délce trvání 3 roky (na místo 5 let) a to bez splnění jakékoli procentuální výše svých závazků. Ostatní věkové skupiny mohou být oddlužení též v délce trvání 3 let, avšak je zde stanovena podmínka alespoň 60 % uspokojení svých závazků.

Graf 13 Věková struktura žadatelů návrhů na povolení oddlužení u Krajského soudu v Ústí nad Labem před novelou insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat poskytnutých z interní části insolvenčního rejstříku od Krajského soudu v Ústí nad Labem

Graf 14 - Věková struktura žadatelů návrhů na povolení oddlužení u Krajského soudu v Ústí nad Labem po novele insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb.

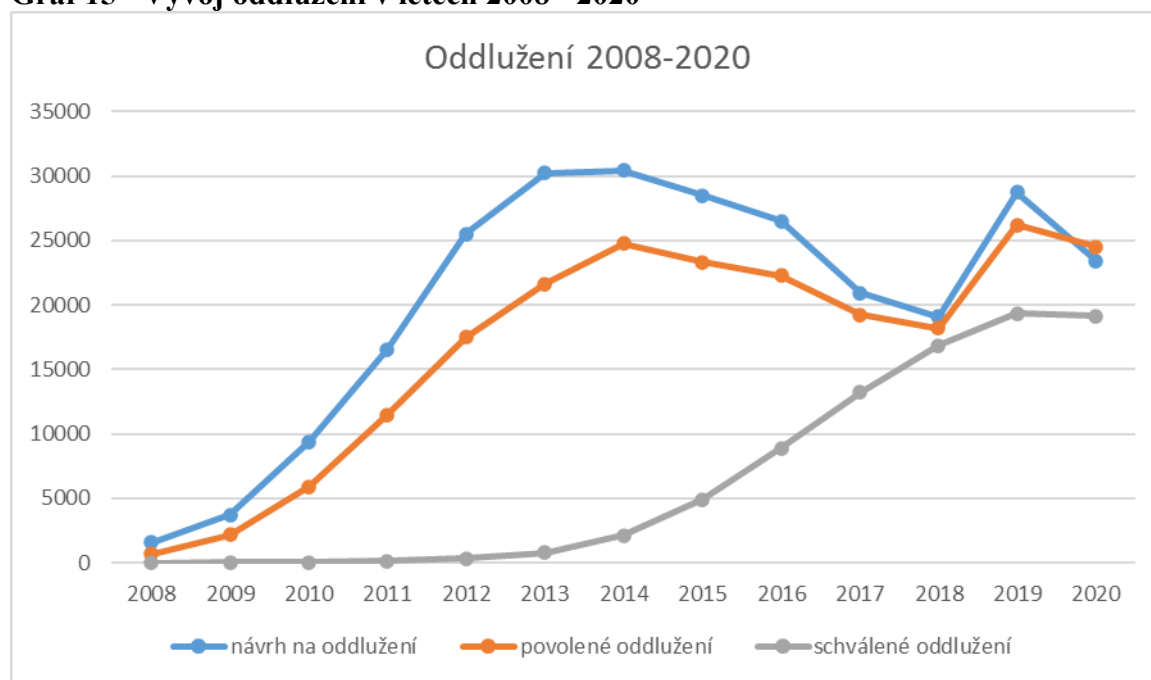
Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat poskytnutých z interní části insolvenčního rejstříku od Krajského soudu v Ústí nad Labem

Posledním porovnáním věkové struktury žadatelů návrhů na povolení oddlužení u Krajského soudu v Ústí nad Labem před novelou a po novele insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb. došlo opět jako u obou předchozích porovnání k mírnému poklesu nejpočetnější oddlužovací skupiny po novele, a to skupiny ve věku 30-39 a 40-49. U skupiny 30-39 snížení o 5 % a u skupiny 40-49 snížení o 4 %. Skupina ve věku 15-29 zůstala i po novele stejná a ostatní zbylé skupiny vykazují mírný nárůst. Největší nárůst je opět u osob 60+ a to z 8 % na 14 % (tj. nárůst o 6 %).

Celkově je tak z výše uvedených grafů patrné, že lidé v produktivním věku se tolik do oddlužení nehrnou. Příčinu lze spatřovat ve skutečnosti, že dlužníkovi v oddlužení zůstane méně peněz než v exekuci. Co se týče seniorů, zde je vidět výrazný nárůst podaných návrhů na oddlužení, což vidím v jednodušší formě oddlužení pro tuto skupinu.

5.3. Meziroční srovnání oddlužení za období 13 let

Graf 15 - Vývoj oddlužení v letech 2008 - 2020

Zdroj: Osobní bankroty | INSTITUT PREVENCE A ŘEŠENÍ PŘEDLUŽENÍ. *Institut prevence a řešení předlužení* [online]. Copyright © [cit. 06.03.2021]. Dostupné z: <https://www.institut-predluzeni.cz/mapy-a-statistiky/osobni-bankroty> – převzato z insolvenčního rejstříku - graf vlastní

Za období 13 let trvání insolvenčního zákona došlo k podání návrhů na oddlužení od cca 264 600 žadatelů, z čehož bylo schváleno návrhů na povolení oddlužení cca 217 800 na oddlužení úspěšně dosáhlo již cca 85 700 lidí.

Posouzením výše uvedeného grafu lze zjistit, že k markantnímu nárůstu návrhů na povolení oddlužení a s tím spojeným povoleným oddlužením došlo v důsledku velké ekonomické krize v letech 2013 a 2015. Z toho lze dovodit, že v kolísání insolvenčních návrhů tak hraje značnou roli ekonomická situace dlužníků. Po ekonomické krizi následovalo pozvolné snižování, avšak novela insolvenčního zákona č. 31.2019 Sb. účinná od 1. 6. 2019, která zavedla mírnější podmínky oddlužení (tzv. nulové oddlužení a v některých případech kratší délku řízení) odstartovala opět zvýšení počtu návrhu na oddlužení.

V roce 2020 pravděpodobně i v důsledku období epidemie koronaviru došlo k menšímu podání návrhů na oddlužení fyzických osob, neboť pro podání uvedeného úkonu je potřeba provést většinu úkonů osobně. Lidé musí tak navštívit experty na podání návrhů (např. dluhové porady, advokáty, notáře atd.) – tj. osoby akreditované k podání návrhů, což snižuje nejen v současné době skutečnost finančních a časových nákladů, ale i u většiny lidí obava z nákazy koronavirem. Řešením by tak mohla být digitalizace, jako je tomu například ve školství nebo u kancelářských profesí.

S ohledem na současnou situaci nelze dopředu odhadnout, jestli novela insolvenčního zákona, která by měla nabýt účinnosti od 1. 7. 2021, povede k výraznému navýšení návrhů na oddlužení, tak jak tomu bylo u novely insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb. Novela se bude vztahovat pouze na nové případy oddlužení zahájené od 1. 7. 2021 a hlavní změna bude spočívat ve zkrácení délky oddlužení, a to pro všechna řízení (zaměstnance i OSVČ) z dosavadních 5 let na 3 roky.⁸³

⁸³ Ministerstvo spravedlnosti přináší přehled novinek 2021 v oblasti práva – Legislativa - Advokátní deník. *Advokátní deník – Novinky ze světa advokacie* [online]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2020/12/30/ministerstvo-spravedlnosti-prinasi-prehled-novinek-v-oblasti-prava-v-roce-2021/>

6. Závěr

Cílem práce bylo objasnit proces oddlužení (osobního bankrotu) po novele insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb., dle věkové struktury a pohlaví dlužníků u návrhů na povolení oddlužení dle časového a geografického hlediska.

V teoretické části byl ozřejměn insolvenční zákon č. 182/2006 Sb., č. 182/2006 Sb. spolu s důležitou změnou, kterou způsobila novela insolvenčního zákona č. 31/2019 Sb., (účinná od 1. 6. 2019), přičemž působení uvedené novely na insolvenční řízení je možné pozorovat i v praktické části uvedené práce.

Novela, označována jako „nulové oddlužení“, přinesla významné změny v oddlužení, a to umožnění oddlužení pro širší okruh osob (tj. dlužník musí být schopen splatit minimální částku pro správce a věřitele ve výši 2 178 Kč), zavedla pouze dva způsoby oddlužení (zpeněžením majetkové podstaty nebo splátkovým kalendářem se zpeněžením majetkové podstaty), rozšířila možnosti oddlužení z hlediska délky trvání, zavedla nové instituty u průběhu oddlužení - přerušování a prodloužení, vymezila podmínky zamítnutí insolvenčního návrhu, upustila od listiny seznamu závazků a přehledu příjmů za tři roky zpětně a prodloužila lhůta k podání přihlášek věřitelů na dva měsíce.

Porovnáním grafů od společnosti CRIF – Czech Credit Bureau a ze statistických listů Ministerstva spravedlnosti ČR bylo zjištěno, že po novele došlo k téměř dvojnásobnému nárůstu počtu návrhů na oddlužení, což zřejmě bylo způsobeno stanovením mírnějších podmínek oddlužení (tj. upuštěním od splnění minimální 30 % hranice závazků nezajištěných věřitelů).

Vlastním zkoumáním bylo zjištěno, že nejméně dlužníků se nalézají v Praze, na rozdíl od kraje Severočeského a Moravskoslezského, kde se nalézají nejvíce dlužníků, což očividně souvisí s obrovskou mírou nezaměstnanosti v těchto krajích. I když do budoucna lze očekávat větší nárůst návrhů na oddlužení (osobní bankrot) v Praze, kde nalezlo práci dost lidí i z jiných krajů České republiky a většina z nich má v Praze přechodné místo pobytu. Návrh je totiž podáván k soudu dle aktuálního bydliště (tj. tam, kde se dlužník zdržuje, s úmyslem se tam zdržovat trvale).

Zkoumáním dat z insolvenčního rejstříku (konkrétně statistických listů za roky 2017 až 2019) ohledně přehledu úspěšnosti pohledávek byla zjištěna nejvyšší míra uspokojení pohledávek do 30 % (podnikajících i nepodnikajících fyzických osob), což značí minimální hranici, která byla pro splnění oddlužení před novelou č. 31/2019 vyžadována.

Je tak vidět, že většina lidí šla do oddlužení s tím, aby se zbavila svých dluhů, které již nezvládala splácet a využila tak aspoň minimální hranici 30 % pro splnění oddlužení. Zajímavé je také větší uspokojení pohledávek věřitelů v rozpětí od 90 % do 100 % oproti uspokojení pohledávek v rozpětí od 80 % do 90 %, což je zřejmě zapříčiněno ustanovením § 412a odst. 1 písm. a) IZ, kterým insolvenční řízení končí a to na základě splacení přihlášených pohledávek.

Dalším zkoumáním z dat insolvenčního rejstříku za období roku 2017 až 2019 bylo zjištěno, že nejmenší počet zrušených oddlužení je v Severočeském kraji (tj. kraji s velkou nezaměstnaností), kde se lidé snaží naplno využít šance, která jim byla dána formou institutu oddlužení a usilují tak o nový život bez dluhů. I nejvíce splněných oddlužení je v Severočeském kraji, ale i Moravskoslezském, což jsou kraje, kde bylo schváleno nejvíce návrhů na povolení oddlužení.

Vlastním prověřováním dat získaných z interní části insolvenčního rejstříku Městského soudu v Praze a Krajského soudu v Ústí nad Labem a její pobočky v Liberci vyplynulo, že novela doznala značného přínosu, a to ve velké míře u starobních důchodců, u nichž došlo k téměř trojnásobnému podání návrhů na oddlužení, než tomu bylo před novelou (viz Tabulka 8). Z uvedeného je patrné, že na oddlužení tak dosáhne více lidí, a to nejen v produktivním věku.

Avšak šetřením z výše uvedených dat ohledně poměru mužů a žen u návrhů před novelou (tj. od 1. 1. 2018 do 21. 5. 2019) a po novele (tj. od 1. 6. 2019 do 31. 12. 2020) byl zjištěn nepatrný rozdíl v poměru podaných návrhů. U Městského soudu v Praze došlo po novele k většímu procentu návrhů podaných muži, což je zřejmě z důvodu jejich migrace za prací do hlavního města Prahy, a lze se domnívat, že pro muže, na rozdíl od žen, je snadnější opustit své trvalé bydliště a odstěhovat se za prací do jiného města. V takovém případě spadají podle místa, které uvedou v insolvenčním návrhu jako faktické bydliště s doručovací adresou do místní příslušnosti Městského soudu v Praze. U Krajského soudu v Ústí nad Labem je počet návrhů na povolení oddlužení u žen a mužů relativně vyrovnaný, i když v nepatrném procentu je více návrhů podaných ženami. Důvod zřejmě spočívá nejen ve vysoké míře nezaměstnanosti v tomto kraji, ale především v migraci mužů za prací do hlavního města Prahy. U Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec, tak i jako v Praze, je zde více podaných návrhů na povolení oddlužení u mužů, což pramení především v jejich možnosti splácet (byť i nepatrnou částku cca 2 200 Kč

stanovenou po novele), zatímco ženy na tuto částku nemusí dosáhnout např., pokud se jedná o matky samoživitelky.

Vlastním šetřením věkové struktury žadatelů návrhů na povolení oddlužení, kdy došlo k porovnání před novelou (tj. od 1. 1. 2018 do 21. 5. 2019) a po novele (tj. od 1. 6. 2019 do 31. 12. 2020), bylo zjištěno, že jak u Městského soudu v Praze, Krajského soudu v Ústí nad Labem a pobočce v Liberec, došlo po novele obecně k výraznému navýšení návrhů na povolení oddlužení u osob pobírající starobní důchod, což lze vidět v mírnější formě oddlužení pro tuto skupinu. U Městského soudu v Praze došlo k mírnému poklesu návrhů na povolení oddlužení u nejpočetnější oddlužovací skupiny a to ve věku 30-39 o 3 % a věku 40-49 o 4 % oproti podaným návrhům před novelou, což znamená, že pro tuto skupinu je ekonomicky výhodnější setrvat v exekuci, kdy jim tak zbyde více peněz, než pokud by byli v oddlužení. U Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec, u Krajského soudu v Ústí nad Labem došlo stejně jako u Městského soudu v Praze k mírnému poklesu návrhů na povolení oddlužení u nejpočetnější oddlužovací skupiny mezi třiceti a čtyřiceti lety o 6 %.

Insolvenční zákon je v platnosti již třináct let a byla porovnána data za celou dobu jeho trvání. Šetřením bylo zjištěno, že návrh na povolení oddlužení (osobní bankrot) podalo cca 264 600 žadatelů a z toho bylo schváleno cca 217 800 návrhů na povolení oddlužení, přičemž zdárně splnilo podmínky oddlužení cca 85 700 dlužníků. Pokud dlužník nezvládal splácet své závazky a splňoval podmínky pro oddlužení, existuje uvedený institut oddlužení (osobní bankrot), který je pro něj zásadní z několika důvodů. Ke dni podání návrhu se závazky přestanou úročit, dlužník dosáhne soudní ochrany před vymahači, exekutory a věřiteli. Pokud splní oddlužení (po novele od 1. 6. 2019 bez uvedení minimální hranice, kterou je třeba uhradit, ale s maximálním úsilím pro uspokojení věřitelů), může začít žít nový život bez dluhů a možná i s životní lekcí do budoucího života.

Jaké změny přinese chystaná novela insolvenčního zákona, která by měla platit od 1. 7. 2021, nelze kvalifikovat a tyto informace nejsou dosud z veřejných zdrojů zcela dostupné. Údajně nejpodstatnější změnou by měla být zkrácená délka insolvence jen na tři roky, a to pro všechny dlužníky (tj. podnikající i nepodnikající osoby).

Pokud by došlo k takovému „změkčení“ podmínek u insolvence, dosáhl by na oddlužení a osvobození od zbytku dluhů znatelně větší počet dlužníků, a to zejména na úkor věřitelů.

Podmínky pro dlužníky byly zmírněny již novelou č. 31/2019 účinnou od 1. 6. 2019, kdy došlo ke zkrácení délky oddlužení z 60 měsíců na tři roky, a to u dlužníků, kteří zaplatili alespoň 60 % svých závazků, u starobních důchodců a invalidů II. a III. stupně, kteří mohou podat návrh pouze jedenkrát za život), a dále u dlužníků, jejichž závazky vznikly před 18 rokem.

Autor je názoru, že už stávající znění insolvenčního zákona po novele účinné od 1. 6. 2019 poskytuje dlužníkům velký prostor; uspokojen je vždy insolvenční správce a v téže výši minimálně věřitelé. Přednost mají zapodstatové pohledávky, takže uspokojeni jsou i příjemci dávek, kde se většinou hradí dlužné výživné a výživné. Tedy ze stávající úpravy profitují insolvenční správci a příjemkyně výživného, resp. děti. Hlavním smyslem insolvenčního zákona je uspokojení věřitelů, a tak další novela vedoucí k ještě nižšímu plnění nezajištěným věřitelům není žádoucí.

Na problém předlužování by se mělo nahlížet zcela z druhé strany, ne soustavnými změnami insolvenčního zákona (za jeho trvání přes 80 změn), ale výchovou společnosti k finanční kázni již od školních let. Finanční gramotnost obyvatel je ohrožena masivní reklamou nejen v médiích, které se však nelze vyhnout. Je pak na jedinci uvážít, zda jeho potřeba, na kterou si bere půjčku, je životně nezbytná, a zda a z jakých prostředků ji uhradí, resp. hodlá uhradit. Věřitelé, zejména společnosti specializující se na poskytování půjček všeho druhu, by měli mít povinnost zjistit si finanční zdroje dlužníka a jeho solventnost před poskytnutím půjčky. V současné době během pandemie došlo ke zvýšení nezaměstnanosti, která může vykazat další nárůst. V takovéto situaci za pomoci sociálních dávek a při případné rekvalifikaci na jinou práci by občané nemuseli sahat po krajním řešení braní si půjček u revolvingových společností a institucí různého druhu, ale uskrovnit své potřeby. Zadlužení společnosti je dlouhodobý fenomén rozevírajících se nůžek a odvíjí se od nejmenšího článku – zadlužení občana.

Jak dosáhnout nejnižší možné míry zadlužení občana?

Zintenzivněním gramotnosti občanů, např. vzdělávacími pořady jak v médiích, tak semináři v zaměstnání.

Poskytováním půjček v nutných případech zaměstnavatelem.

Zpřísněním podmínek pro poskytnutí půjčky či úvěru na straně finanční instituce.
Stabilitou insolvenčního zákona alespoň po dobu jednoho oddlužení v tříleté zkrácené době, kdy bude jasno, zda opatření poslední novely byla na místě, zda fungují, a dlužníci plní věřitelům více, či zda je opět nutná změna zákona.

7. Seznam použitých zdrojů

7.1 Knižní zdroje

KOZÁK, J., ČUJAN, R., HAŠOVÁ, K., SIGMUND, A., VESELÝ, P., ZRŮST, L. *Insolvenční právo prakticky. Oddlužení*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2020, ISBN 978-80-7598-295-7

SPRINZ, Petr. *Insolvenční zákon: komentář*. [Praha]: C.H. Beck, [2019]. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-753-8.

MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele se vzory a judikaturou*. 6. aktualizované a doplněné vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-766-5.

MARŠÍKOVÁ, Jolana. *Insolvenční zákon: ve znění zákona č. 64/2017 Sb. s poznámkami, judikaturou, nařízením Evropského parlamentu a Rady 2015/848 a prováděcími předpisy*. 3. aktualizované vydání podle stavu právní úpravy k 1.1.2018. Praha: Leges, 2018. Glosátor. ISBN 978-80-7502-257-8.

Poradce 1/2020 – *Insolvenční zákon po novele s komentářem*. (Mgr. Hana Boulová, Mgr. Petr Taranda) Český Těšín: Poradce s.r.o., 2019, ISSN 1211-2437

VRBA, Milan, Oldřich ŘEHÁČEK, Jan ZŮBEK a Martin DIRHAN. *Vybraná judikatura z oblasti uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení s komentářem*. Praha: Wolters Kluwer, 2020. Vybraná judikatura. ISBN 978-80-7598-767-9.

Lex COVID: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2020. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). Str. 70. ISBN 978-80-7598-845-4.

7.2 Internetové zdroje

Tiskové zprávy – Portál justice. *Aktuality – Portál justice* [online]. Copyright ©2017 Ministerstvo spravedlnosti České republiky [cit. 14.01.2021]. Dostupné z: <https://justice.cz/web/msp/tiskove-zpravy?clanek=ministerstvo-spravedlnosti-prinasi-prehled-novinek-v-oblasti-prava-v-roce-2021>

Novela zákona o úpadku a způsobech jeho řešení | epravo.cz. *EPRAVO.CZ – Váš průvodce právem – Sbírkou zákonů, judikatura, právo* [online]. Copyright © EPRAVO.CZ [cit. 14.01.2021]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/novela-zakona-o-upadku-a-zpusobech-jeho-reseni-110351.html>

Související právní předpisy. *Poradna při finanční tísni, o.p.s – oddlužení, osobní bankrot, insolvence* [online]. Copyright © 2015 [cit. 14.01.2021]. Dostupné z: https://www.financnitisen.cz/legislativni_zmeny.php

Slovníček insolvenčních pojmů – Insolvence – Justice.cz. *Insolvence – Justice.cz* [online]. Copyright © Ministerstvo spravedlnosti ČR 2018 [cit. 15.03.2021]. Dostupné z: <https://insolvence.justice.cz/slovník-insolvenčních-pojmů/>

Předschválená reorganizace | epravo.cz. *EPRAVO.CZ – Váš průvodce právem – Sbírká zákonů, judikatura, právo* [online]. Copyright © EPRAVO.CZ, a.s. 1999 [cit. 16.01.2021]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/předschvalena-reorganizace-99476.html>

Oddlužení – Insolvence – Justice.cz. *Insolvence – Justice.cz* [online]. Copyright © Ministerstvo spravedlnosti ČR 2018 [cit. 16.01.2021]. Dostupné z: <https://insolvence.justice.cz/jak-ven-z-dluhove-pasti/oddluzeni/>

Seriál o insolvencích: Přerušování, prodloužení a zrušení oddlužení | Právo21 – Právo srozumitelně a pro všechny. *Právo21 – Právo srozumitelně a pro všechny* [online]. Copyright © Právo21, z. s., ISSN [cit. 19.01.2021]. Dostupné z: <https://pravo21.cz/pravo/serial-o-insolvencích-prerušování-prodloužení-a-zrušení-oddlužení>

Kalkulátor splátek – Insolvence – Justice.cz. *Insolvence – Justice.cz* [online]. Copyright © Ministerstvo spravedlnosti ČR 2018 [cit. 22.02.2021]. Dostupné z: <https://insolvence.justice.cz/kalkulator-splatek/>

CRIF: Počet bankrotů firem, podnikatelů a obyvatel v roce 2019 po šesti letech vzrostl - Informace o firmách. *Úvodní stránka - Informace o firmách* [online]. Copyright © CRIF [cit. 27.02.2021]. Dostupné z: <https://www.informaceofirmach.cz/crif-pocet-bankrotu-firem-podnikatelu-a-obyvatel-v-roce-2019-po-sesti-letech-vzrostl/>

CRIF o insolvencích 2019: Vzestup (mírný) ve všech parametrech, výrazný u osobních bankrotů | Výzkum insolvence. *Restrukturalizace - reorganizace - sanace | Výzkum insolvence* [online]. Copyright © Clyde [cit. 06.03.2021]. Dostupné z: <http://vyzkuminsolvence.cz/zpravodajstvi/crif-o-insolvencích-2019-vzestup-mírný-ve-všech-parametrech-výrazný-u-osobních-bankrotu.html>

Ministerstvo spravedlnosti přináší přehled novinek 2021 v oblasti práva – Legislativa - Advokátní deník. *Advokátní deník – Novinky ze světa advokacie* [online]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/2020/12/30/ministerstvo-spravedlnosti-prinasi-prehled-novinek-v-oblasti-prava-v-roce-2021/>

7.3 Právní předpisy

zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 6. 2015 sp. zn. 29 NSČR 50/2013

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 8. 2008, sp.zn. KSBR 37 INS 497/2008, 29 NSČR 3/2008-A.

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 2. 2014 sp. zn. KSPL 54 INS 13238/2011, 1 VSPH 2233/2013-B-35

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 4. 2016 sp.zn. 2 VSOL 54/2016, KSBR 31 INS 15847/2014

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 1. 2017 sp.zn. 2 VSPH 704/2016, KSHK 45 INS 9511/2014

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 9. 2017 sp. zn. 29 NSČR 107/2015

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 3. 2011, sp.zn. KSCB 28 INS 3821/2009, 2 VSPH 218/2011-B